

GLASILO
DELOVNEGA KOLEKTIVA
BOMBAŽNE PREDILNICE
IN TKALNICE TRŽIČ

FINANČNO POSLOVANJE V
I. POLLETJU 1971

Tržiški
tekstilec

L e t o XII. avgust 1971

Številka: 8

Glasilo ureja uredniški odbor:

Franci Šarabon, Roman Planinc,
Slavko Teran, Metod Ahačič, Marjan
Herak, ing. Jože Zupan.

Glavni in odgovorni urednik:
Stojan Saje.

Izhaja vsak mesec v nakladi:
1500 izvodov.

Tiska tiskarna Delavske univerze
"Tomo Brejc" v Kranju.

Zaradi realnejše vrednostne spremljave izvršitve plana prodaje, oziroma celotnega dohodka, je bila izvršena korektura prvotnega plana, s katero je bilo upoštevano odobreno zvišanje prodajnih cen našim izdelkom na domačem trgu in upoštevana sprememba tečaja za 1 š od 12,50 din na 15,- din za izvožene izdelke.

Tako korigirani znesek celotnega dohodka za leto 1971 znaša 114. 136.000,- din. V I. polletju je bil plan prodaje vrednostno presežen, saj je realizacija znašala 55,7 % od letno predvidenega zneska.

Kljub zvišanju materialnih stroškov za osnovne surovine in material, ki so bili višji za 9,3 % od planiranih, je bil dohodek v I. polletju dosežen, oziroma je znašal za 8,3% več od planiranega. Nekoliko višji od predvidenih so bili tudi stroški za ostali pomožni material, predvsem za gorivo in utenzilije.

Stroški tujih storitev in vzdrževanja so zaradi, v celoti neizvršenih planiranih del, nižji. Nižji stroški od planiranih so še pri grupi OD kot materialni stroški in pri zakonskih obveznostih podjetja, medtem, ko so pogodbene obveznosti višje od planiranih.

Pri poslovanju v I. polletju izkazujemo, po kritju materialnih stroškov, zakonskih in pogodbenih obveznosti in izplačanih osebnih dohodkih - din 2.735.000,- ostanka dohodka za sklade podjetja. Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da je v breme tega zneska že izplačan regres za dopust v skupni vsoti din 559.000,- še preostala razlika din 2.176.000,- pa je delno na

osnovi sklepa DS namenjena za zvišanje osebnih dohodkov (od I.VII. povečanje vrednosti točke še za 5 %), še nerazporejeni del pa je nujno, da se nameni do zaključnega računa začasno za obratna sredstva.

Dejansko izplačani osebni dohodki v I. polletju so v okviru planiranih za I. polletje. Spričo zvišanj osebnih dohodkov na osnovi sklepov DS (20% zvišanje vrednosti točke), pa bo letni plan osebnih dohodkov potrebno korigirati.

Poprečni osebni dohodki - z vsemi dodatki so v I. polletju znašali din 1.145.- mesečno na zaposlenega, v samem mesecu juniju pa so znašali 1.201.- din, za mesec julij pa se predvideva da bodo zvišani na din 1.240,-

Primerjava poprečnih osebnih dohodkov, izplačanih v juliju t.l. z osebnimi dohodki, izplačanimi v decembru preteklega leta, nam kaže povečanje za 18 %.

Zaloge surovin in materiala ne kažejo bistvenega odstopanja v primerjavi s stanjem v začetku leta. Tudi zaloge nedovršene proizvodnje so količinsko primerljive s stanji v preteklih obdobjih. Količine gotovih izdelkov na dan 30.VI. pa so se v primerjavi s stanjem v začetku leta še znižale in sicer pri tkaninah za 570.000 m, pri posteljnem perilu pa za 240.000 m².

Še vedno nam visoke terjatve od kupcev predstavlja velike težave pri poslovanju. Vezana visoka sredstva pri naših odjemalcih so veliko breme za naša razpoložljiva obratna sredstva. Pri tem je upoštevati tudi dejstvo, da moramo iz razpoložljivih obratnih sredstev kriti tudi vse zaloge tako materiala, nedovršene proizvodnje kot gotovih izdelkov. Za kritje vsega navedenega pa nam naša obratna sredstva, skupaj s krediti, ne zadoščajo, kar se odraža tudi pri stanju naših obveznosti pri dobaviteljih.

Rudi Berlot

SKLENILI SO.....

NOVO IZ ODBOROV

Na 21. redni seji odbora za organizacijo dela, ki je bila 30. julija, je bil podan in potrjen predlog obračunavanja OD za vse delavce BPT, ki so na rehabilitaciji. Ta se glasi:

Vsi delavci BPT, ki so na rehabilitaciji naj dobijo dodatek v obliki nagrade in to: razliko med višino prejemkov po odločbi, ki jo daje zavarovanje in 100% OD novega delovnega mesta z dodatki prekoračenje norme na novem delovnem mestu, vrednost točke, vezava na novem delovnem mestu in dodatek za stalnost posameznika). Če ni razlike med prejemki socialnega zavarovanja in novim delovnim mestom, se tudi dodatek v obliki nagrade ne more izplačati. Tak način obračunavanja velja za vse delavce, ki so bili 31.5.1971 še na rehabilitaciji ter naj se jim obračuna morebitna razlika za vse mesece rehabilitacije. Od 1. junija naprej pa naj se morebitna razlika obračunava sproti(mesečno).

.....

Na prošnjo vratarjev BPT za spremembo OD zaradi uvedbe novih organizacijskih predpisov in povečanja delovnih obveznosti je odbor zavzel sledeč sklep:

Ker se za vratarja zahteva isti nivo izobrazbe in prakse kot za gasilca, se vratarjem v analitski oceni spremeni pod A-1 (izobrazba) od 20 na 23 točk in pod A-2(praksa) od 35 na 43 točk, tako da znaša skupno število točk 232 in vrednost 5,70 din. Po novi ocenitvi naj se vratarje obračuna s 1.7.1971.

.....

Odbor predlaga naslednje spremembe pravilnika o nagradah praktikantov (čl.19) in jih daje DS v potrditev:

Za opravljanje različnih del predlagamo višino OD za počitniško delo od 400 na 500 din mesečno ter + ali - 25%, odvisno od uspešnosti dela posameznika;

če pa je razporejen na delovno mesto, mu pripada 80 % OD delovnega mesta in eventualno prese-ganje individualne norme (na akupinske).

Počitniško delo naj se obračuna po novem predlogu že pred potrditvijo DS podjetja,

ker bo po izplačilu za mesec julij to pozneje težko izvesti.

Na 27. redni seji, 12. julija je odbor za kadre sprejel sklep z ozirom na potrebe podjetja, da se izvršijo spremembe v V. DE - v mehanični in elektrodelaavnici. Spremembe so sledeče:

Priimek in ime:	Staro delovno mesto:	Novo delovno mesto:
a) Mehanična delavnica:		
1. Danilo Rozman	Strugar za prec. dela	Strugar na veliki stružnici
2. Blaž Kavar	Kovač	Vzdrževanje strojev in opreme I.
3. Janez Ahačič	Instalater	Vzdrževanje strojev in opreme I.
4. Bruno Teran	Rezkalec	Vzdrževanje strojev in opreme I.
5. Bogo Selko	Vzdrževanje str.in opr.I.	Strugar za precizna dela
6. Janez Meglič	Strojni ključavničar	Strugar za precizna dela
7. Franc Gros	Finomehanik	Rezkalec
8. Janez Dornik	Klepar	Kovač
9. Anton Špendal	Vzdrž.strojev in opr.II.	Klepar
10. Janez Janc	Vzdrž.strojev in opr.II.	Instalater
11. Franc Rupar	Strojni ključavničar	Vzdrževalec strojev in opreme II.
12. Janez Mikulič	Strojni ključavničar	Vzdrževanje strojev in opreme II.
13. Pavel Leban	Strojni ključavničar	Vzdrževanje strojev in opreme II.
14. Mirko Valjavec	Strojni ključavničar	Dežurni strugar
15. Jože Valjavec	Strojni ključavničar	Dežurni strugar
16. Anton Aljančič	Strojni ključavničar	Dežurni strugar

b) Elektro-delavnica:

1. Marjan Štamcar	Elektrikar	Vzdrž. električnih naprav
2. Anton Komočar	Elektrikar	Vzdrž. električnih naprav
3. Andrej Šega	Vajenec	Elektrikar
4. Leon Bahun	Vajenec	Elektrikar

Zgoraj navedeni so razporejeni na delovna mesta z 12. julijem 1971.

Tov. Čarman Vika pa se zaradi potreb podjetja premesti iz tkalnice (previjanje votka) v VI. delovno enoto - komercialni sektor - na delovno mesto "delavec za prevzem in pripravo blaga" z 12.7.1971.

Odbor za gospodarske zadeve je imel 21. julija svoje 18. redno sejo. Na predlog KDS je sklenil, da se naše podjetje včleni v društvo varnostnih inženirjev in tehnikov v Ljubljeno.

Odboru je bila predložena analiza predvidenih licenčnih poslov s Pierrom Cardinom za uporabljanje vzorcev tiskanih tekstilij in po napravi o samem poslu ter pregledu vseh okoliščin je sklenil, da podjetje sprejme sodelovanje z navedeno firmo. V pogodbo, ki bo sklenjena med obema partnerjema, je potrebno zaščititi interese BPT v maksimalni meri.

KADROVSKE VESTI

V mesecu juliju so bili v naše podjetje sprejeti naslednji sodelavci in sodelavke:

- v predilnico: Francka Pipan
- v tkalnico: Bruno Semič, (prišel iz JLA)
- v konfekcijo: Ivanka Slabe
Mihaela Jazernik
(iz rehabilitacije)
- v vzdrževalne obrate: Francka Zavrl
Zoran Japelj
Leon Bahun
Andrej Šega
Vladimir Bitežnik
- v upravo: Marija Srečnik
Slavica Avsec
Marija Križaj

Iz podjetja pa so v mesecu juliju odšli:

- samovoljno: Danica Mandeljo
Franc Gros
Pavel Semič
Slavko Bevo
Rasima Balič
Slavko Intihar
Friderik Bigner
Petra Tejič
Božo Rožič

Milena Kovčič
Antonija Krobot
Stanko Jančič
- pravilne odpovedi: Marjeta Tišler
Marija Perne
Marija Magister
- sporazumna odpoved: Fatima Čoragič
- v pokoj so šli: Gašper Golmajer
Ivanka Šulgaj
Franc Lupša
Kati Stegnar
Ana Praprotnik
- invalidsko upokoji: Marija Meglič
- na rehabilitacijo: Marija Majeršič

Referent za kadrovske evidenco:
Malči Vesel

NAŠE MAMICE

Marija Urbanc	6. junija 1971	dečka
Marija Sajovic	28. junija "	deklico
Marija Globočnik	14. julija "	deklico
Smilja Peič	15. julija "	dečka
Milka King	23. julija "	deklico
Kristina Meglič	4. avgusta "	deklico
Marija Žižmond	8. avgusta "	deklico
Ivana Dolžan	10. avgusta "	deklico
Jelena Kovačević	10. avgusta "	deklico

VSEM NAŠIM PORODNICAM ISKRENO ČESTITAMO IN
JIM ŽELIMO VELIKO ZADOVOLJSTVA Z OTROČIČKI!

PROIZVODNJA V MESECU JUNIJU IN JULIJU

I. Osnovni material:

Predilnica:

Oskrba z reprodukcijskim materialom bombažem in polinoznimi vlakni je bila v redu in ni povzročala izpadov proizvodnje. Namena, da bi namesto dosedanje rumene in bele mešanice sestavili samo eno skupno mešanico za vse Nm od 20 do 50 ni bilo mogoče uresničiti, ker ni bilo na razpolago dovolj ruskega in delno tudi pakistanskega bombaža.

Tkalnica:

Oskrba s potrebno prejo je bila v količinskem pogledu v redu in ni povzročala nobenih izpadov proizvodnje, saj so zaloge le-te večje, kot bi bilo potrebno. Prav zaradi previlikih zalog preje pa predilnici primanjkuje trdih cevč, katere nadomesti z mehкими, ki pa povzročajo slabši učinek pri previjanju, kar se odraža zlasti na avtoconerjih. Problematično je bilo tudi krotovičenje votka Nm 40 iz BD-predilnikov zlasti pri artiklih, kjer ni v celoti izrabljena širina statev in različne nianse pri "Koplon" preji, ki so vrjetno posledica nepravilnega mešanja bombaža z modalnimi vlakni.

Oplemenitilnica:

Tkanin za dodelavo je bilo dovolj in zaloge teh ni povzročala izpadov ali kakih motenj v proizvodnji. Zaradi prestavljanja pregledovalnih miz za široke surove tkanine je nastal celo zastoj pri dodelavi širokih surovih artiklov; zato so se zaloge v oplemenitilniškem skladišču v skupnem merilu med mesecem povečale za

približno 100.000 m. Poleg domačih tkanin za dodelavo pa je bilo tudi nekaj tujih tkanin za beljenje.

Konfekcija:

Oskrba s potrebnimi tkaninami je bila v redu in ni povzročala zastojev v proizvodnji. Čedalje širši asortiment tkanin iz mešanice bombaža in modalnih vlaken povzroča še največ problemov, ker se s tem večajo tudi potrebe po skladiščnih prostorih. V redu je bila tudi oskrba z veznimi trakovi, čipkami in sukanci.

Proti koncu meseca je primanjkovalo nekaj dni le embalažnih kartonov za solo-proizvode, vendar je bil tudi ta problem rešen že v juniju.

II. Proizvodnja:

Predilnica:	maj:	junij:
- izv.plana: v ef. kg	95,63%	96,52%
v baz kg	91,38%	96,24%
- izkor.strojev	86,30%	83,40%
- produktivnost: v baz.g/vrh (prst).	18,68	18,21
baz.g./pr.m.(BD)	42,36	59,21
HOK ure	20,53	19,03

Tkalnica:

- izvrš.plana: v m ²	107,22%	108,06%
v votkih	109,51%	108,37%
- izkor.str.: na pog.st.ure	94,30%	95,- %
na ef.st.ure	97,20%	97,9 %
- produktivnost: enot/del.ure	38,58	39,75

Oplemenitilnica:

- izvrš.plana v m ²	100,65%	109,85%
--------------------------------	---------	---------

Konfekcija:

- izvrš.plana: v m ²	99,29%	101,72%
v enotah	107,64%	105,05%
- izkor. strojev	87,- %	86,1 %
- produktivnost: ur/100 enot	83,21	82,39

V predilnici se je izvrševanje plana izboljšalo, ker so med mesecem postopoma vključevali v obratovanje novo-montirane BD-predilnike, kar je vplivalo tudi na produktivnost obrata. Poleg enonitne preje je bilo v obratu junija proizvedeno 2.442 kg bombažnih sukancev.

V tkalnici je kljub zmanjšanemu številu zaposlenih še vedno 48 statev več obratovalo v 3 izmenah. Zato je tudi preseganje plana sorazmerno visoko. V primerjavi z majem je izkoriščanje statev boljše, kar se je odražalo na boljši produktivnosti.

V oplemenitilnici je bil plan kljub zastoju pri pregledovanju surovih tkanin in porasti surovih zalog presežen, ker je obrat belil poleg domačih tudi precej tujih tkanin (za Domžale in TK Zagreb).

Proizvodni plan je bil v juniju presežen, tako v m2 kot v enotah. Vseeno pa v komulativni zaradi manjše proizvodnje predvsem v I. tromesečju izvrševanje zaostaja v m2 za 12,39%, v enotah pa za 8,54%. Tudi storilnost je v primerjavi z majem nekaj višja, le izkoriščanje strojev je nekoliko slabše, predvsem zato, ker stroji zaradi pomanjkanja ali odsotnosti delavk niso bili v celoti zasedeni.

III. Delovna sila - izostanki: maj junij

- predilnica	10,5 %	12,3 %
- tkalnica	8,2 %	10,4 %
- oplemenitilnica	24,7 %	24,1 %
- konfekcija	11,2 %	16,8 %

V predilnici, tkalnici in konfekciji so izostanki delno narastli predvsem zaradi koriščenja letnih dopustov, v oplemenitilnici pa so se celo znižali. Največji % je v oplemenitilnici, ki edina zajema zaradi specifičnega načina izrabljanja proste sobote kot izostanke. Na te odpade v juniju 13,3% vseh izostankov v oplemenitilnici.

Skupno število ($\emptyset$) zaposlenih v osnovnih obratih se je med mesecem znižalo za 13 oseb (od $\emptyset$ 990 v maju na $\emptyset$ 977 v juniju).

Pomanjkanje delavcev je najbolj občutno v oplemenitilnici zaradi tehnološkega procesa in v konfekciji zaradi pomanjkanja vseh proizvodov. V tkalnici primanjkuje delavcev le na delovnih mestih natikalcev votka in raznih čistilcev, v predilnici pa zaradi zmanjšane prodaje preje na domačem trgu 100% - no doseganje plana niti ni potrebno. Zato tudi pomanjkanje predic ni toliko problematično.

IV. Vzdrževanje strojev:

Predilnica:

- menjava tesnil konvenzorja pri nakladalniku in 3. baterju
- previjanje garnitur in brušenje mikalnih in snemalnih bobnov, ter nastavitve na 7 starih mikalnikih
- demontaža 2 Zinser-jevih raztezalk
- predstavitev 1. Voukove raztezalke
- montaža 2. Voukove raztezalke
- popravilo dveh predpredilnih strojev
- montaža šestih novih BD predilnikov.

Tkalnica:

- normirani remont ELITEX statev teče v redu, še vedno pa je odprto vprašanje normiranega remonta statev KOVO / 275 cm in votkovnih previjalnih strojev.

Oplemenitilnica:

- opravljena so bila razna tekoča vzdrževalna dela na strižniku, belilnem agregatu, razpenjalnem sušilniku št. 1 in na merilnih strojih. Poleg tega so bile predstavljene pregledovalne mize v oddelek munge, ker smo morali zaradi montaže sukalnih strojev v B- predilnici povečati prostor za vskladiščenje surovih tkanin v stari belilnici.

Konfekcija:

- poleg manjših okvar na strojih je bil daljši (2- dnevni) zastoje zaradi okvare le na Pfaff-ovem šivalnem stroju. Stiskalnica še vedno ne deluje, kot bi bilo potrebno, zato bo za popravilo napake potrebno klicati v podjetje monterja firme, ki nam je stroj dobavila.

J U L I J

I. Osnovni material:

Predilnica

Pri oskrbi s potrebnimi surovinami so bile med mesecem težave le z belo mešanico, ki je obenem tudi sestavni del za mešanje s polinoznimi vlakni, ker dobavljeni pakistanski b. ni ustrezal deklarirani kakovosti in smo ga morali porabiti namesto bele mešanice, za katero je bil nabavljen, za rumeno mešanico. Trdnosti prej se zaradi tega niso poslabšale, poslabšal pa se je njihov izgled zaradi večje nopenavosti.

Tkalnica

Količinska oskrba s prejo je bila zadovoljiva saj so zaloge le-te še vedno tolikšne, da jih je včasih problem vskladiščiti. V pogledu kakovosti pa so se pojavljale tudi v juliju iste težave kot v prejšnjih mesecih (težave pri previjanju iz mehkih cevč, zlasti na visoko-produktivnih avtoconerjih, neena- komernost in krotovičenje preje iz BD predilnikov).

Oplemenitilnica

Surovih tkanin za dodelavo je bilo dovolj. Zaradi letnih dopustov (od 11. julija do 8. avgusta), ko je obratovala samo v eni izmeni, so celo za oca 200.000 metrov narastle zaloge surovih tkanin. Razen tega, pa je bilo tudi povečano povpraševanje po dodelavi (beljenju) tkanin drugim podjetjem (Tekstilna tovarna "Okroglica", "Tosama" Domžale, TKZ Zagreb).

Konfekcija

Oskrba s potrebnimi tkaninami je bila spet v redu in ni povzročala zastojev v proizvodnji. Težave v proizvodnji in povečanje medfaznih zalog pa so povzročale nepravočasne dobave vzorčnih kart (za vezilne avtomate), belega sukanca za vezanje in predvsem pomanjkanje PE vrečk za garniture. Oskrba z uvoženimi vezanimi trakovi je dobra in ne povzroča nobenih težav, ker so naročene količine prilagojene močno povečanemu letnemu planu.

II. Proizvodnja

junij

julij

a) predilnica:

- izvrš. plana:		
v ef.kg	96,52%	93,09%
v baz. kg.	96,24%	91,35%
- izkor.strojev	83,40%	55,40%
- produktiv.:		
baz g/vrh (prst.)	18,21	11,71
baz g/pred.m.(BD)	59,21	44,94
HOK ure	19,03	18,55

b) tkalnica:

- izvrš.plana: v m ²	108,06%	108,86%
v votkih	108,37%	106,73%
- izkor.str.: na		
pog.statv.ure	95,~%	95,20%
na ef.statv.ure	97,60%	97,70%
- storilnost: enot/		
del. uro	39,75	41,02

c) oplemenitilnica:

- izvrš.plana v m ²	109,85%	121,24%
--------------------------------	---------	---------

d) konfekcija:

- izvrš.plana: v m ²	101,72%	94,16%
v enotah	105,05%	99,50%
- izkor.strojev	86,10%	57,10%
- produktivnost:		
ur/100 enot	82,39	75,66

Čeprav je bil izpad proizvodnje zaradi letnih dopustov večji, kot je bilo upoštevano v mesečnem planu, ker v dneh med 22. in 25. julijem podjetje sploh ni obratovalo,

je bil plan v tkalnici in oplemenitilnici celo presežen. V odstotkih je bil najslabše dosežen plan predilnice, ker smo zaradi skoraj povsem ukinjene prodaje na domačem trgu in celo prevelikih zalog preje za predelavo, proizvodnjo predilnice zavestno omejevali. Poleg proizvodnje enonitne preje je bilo v sukalnici izdelanih 2.596 kg raznih sukancev, namenjenih za prodajo in previto na križne navitke 5.210 kg enonitne preje (Nm 2,5 za Kamnik in Nm 20 osnova za tkalnico). V primeru, če nebi bilo že omenjenega povečanega izpada zaradi dopustov in pomanjkanje embalaže, bi bil verjetno tudi presežen mesečni plan konfekcije vsaj v enotah.

III. Delovna sila - izostanki junij julij

- predilnica	12,3 %	28,1 %
- tkalnica	10,4 %	24,5 %
- oplemenitilnica	24,1 %	56,8 %
- konfekcija	16,8 %	41,2 %

Porast izostankov je občuten predvsem zaradi letnih dopustov. Skupno število zaposlenih v osnovnih obratih se je ponovno znižalo za 10 oseb (od 977 na 967). V predilnici se je zmanjšalo za 7 oseb, v tkalnici za 2 osebi, v oplemenitilnici za 2 osebi, v konfekciji pa se je povečalo za 1 osebo. Zaradi fluktuacije je največ težav na delovnih mestih, kjer so zaposleni moški (v predilnici čistilnica; v tkalnici razni vozači, pomočniki škrobilcev in celo podmojstri in na delovnih mestih natikalcev, čistilcev strojev in čistilcev obratnih prostorov). Za kritje vrzeli in nemoten potek proizvodnje so zato potrebna stalna premeščanja ljudi, čemur sledijo številna negotovanja prizadetih. Stalno obnavljanje delovne sile povečuje tudi potrebe po intenzivnem priučenju novih delavcev.

IV. Vzdrževanje strojev in naprav

Predilnica:

- tekoča popravila v čistilnici;
- previjanje garnitur, brušenje bobnov in nast-

vitve na 17 starih mikalnikih;

-kontrola napetosti PIV-verig na 16 novih mikalnikih;

-menjava zobnikov na 14. predpredilniku;

-montaža 2 Hammel-sukalnikov in Metler - dvojilnega stroja.

Tkalnica:

V času dopustov je sorazmerno zastalo tudi vzdrževanje strojev. V splošnem pa v redu potekajo normirana oziroma oziroma remonta dela ELITEX-avtomatov in avtocopserjih. Čimprej bo treba normirati in pospešiti tudi remont statev KOVO/ 275 cm, vendar pri tem nastaja problem pomanjkanja ključavničarjev.

Oplemenitilnica:

- številna popravila na MONFORTS-čistilniku, ki so imela za posledico precejšnje zastoje v proizvodnji;
- popravilo na belilnem agregatu (U-box);
- popravila novega kalandra (pritisk).

Vodstvo obrata opozarja na slabo prebarvane valje (doke). Rjavenje valje jim povzroča pretirane količine ostankov tkanin.

Konfekcija:

Kot običajno v času letnih dopustov je obrat tudi letos opravil vse večje remonte in čiščenje strojev. V juliju so bile večje težave le z enim vezilnim strojem, MAN-SEW šivalnimi stroji in likalnim strojem, na katerem se še vedno pojavljajo nove okvare, ki terjajo temeljit pregled in popravilo, za kar bo potrebno klicati monterja firme, ki nam je stroj dobavila.

V. Doseganje norm:

julij:

Predilnica-skupaj	116,44 %
Tkalnica-skupaj	118,80 %
Pregledovalnica-skupaj	116,25 %
Oplemenitilnica-skupaj	111,50 %
Konfekcija-skupaj	113,48 %
Skladišče gotovega blaga	126,10 %
Zabojarna	129,30 %
B P T - s k u p a j:	116,73 %

OSNUTEK SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

V 6. številki našega glasila smo delno opisali ZAKON O SAMOUPRAVNEM SPORAZUMEVANJU IN DRUŽBENEM DOGOVARJANJU, o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov ter SPLOŠNI DRUŽBENI DOGOVOR.

Na podlagi njunih določb sklepajo gospodarske organizacije združenega dela tekstilne industrije skupine predilnice, tkalnice in oplemenitilnice v Sloveniji s a m o u p r a v n i s p o r a z u m o načelih in merilih za delitev dohodka in osebnih dohodkov.

Na kratko smo opisali tudi postopek dogovarjanja in sprejemanja samoupravnega sporazuma. Trenutno smo v fazi obravnave osnutka, ki so ga prejele delovne organizacije iz te skupine. Kot je bilo že povedano, bo sporazumska komisija pripravila na podlagi dodatnih predlogov in pripomb PREDLOG, ki ga bodo nato delovne organizacije in organi sindikata sprejeli in sporazumska komisija bo predložila predlog republiškemu izvršnemu svetu v potrditev.

Osnutek vsebuje 19 členov; navajamo vsebino najvažnejših izmed njih:

Podpisniki sporazuma se obvezujejo:

- da bodo dohodek, ki ga ustvari delovna skupnost v določenem razdobju s proizvodnjo in poslovanjem, delile tako, da bo delitev zagotavljala razvoj in napredek gospodarske organizacije in vzpodbujala k napredku gospodarjenja;
- da bodo del dohodka, ki ga bodo po merilih tega sporazuma namenile za osebne dohodke delavcev, delile tako, da bo delitev temeljila na delovnem učinku in uspehih dela vsakega posameznega delavca in na poslovnem uspehu gospodarske organizacije;
- da bodo pri delitvi dohodka uporabile tako delitveno razmerje, po katerem se bodo hitreje povečevala sredstva za sklade, kakor sredstva za osebne dohodke in sklad skupne porabe;
- da bodo v roku 90 dni od podpisa sporazuma vkladila svoje avtonomne predpise o delitvi dohodka in osebnih dohodkov s tem sporazumom.

Dohodek ugotavljajo gospodarske organizacije z letnim zaključnim računom. V skladu s tem se smatrajo vsa izplačila in razdelitev sredstev na podlagi periodičnih obračunov le kot akontacija.

Da bi se uresničile načelo nagrajevanja po delu in uspehih dela, določajo podpisnice s tem sporazumom:

- kalkulativne osebne dohodke po stopnjah strokovne usposobljenosti delavcev,
- dodatke za posebne delovne razmere,
- stimulacijo za doseženi poslovni uspeh,
- sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb,
- povračila stroškov.

Kalkulativni osebni dohodki (KOD) tvorijo temeljno postavko za izračun celotne mase dohodkov in se določajo glede na dejansko šolsko izobrazbo delavcev, ki niso zaposleni v neposredni proizvodni in glede na strokovno usposobljenost, določeno v splošnem aktu delovne organizacije, za delovna mesta v neposredni proizvodnji, upoštevajoč število zaposlenih in povprečni, z zakonom določeni delovni čas. Podpisnice sporazuma dogovarjajo naslednje KOD po skupinah delavcev:

* KALKULATIVNI OSEBNI DOHODEK NI MERILO ZA DOLOČANJE OSEBNEGA DOHODKA DELAVCEV V POSAMEZNIH SKUPINAH !

<u>I. skupina</u>	za skupino delavcev, ki nimajo kvalifikacije in opravljajo delo, za katero ni potrebno priučitve	KOD 800,00 din
<u>II. skupina</u>	- za skupino delavcev, ki delajo na delovnih mestih, na katerih se opravlja delo, za katerega je potrebna priučitev na delovnem mestu	900,00 din
<u>III. skupina</u>	- za skupino delavcev, ki so končali poklicno šolo in za skupino delavcev v neposredni proizvodnji, ki delajo na delovnih mestih, na katerih se opravlja komplicirano in raznovrstno delo, za katerega opravljanje je potrebno znanje na ravni poklicne šole	1.450,00 din
<u>IV. skupina</u>	- za skupino delavcev, ki so končali splošno srednjo šolo ali opravili izpit za visokokvalificirane delavce ali strokovni izpit za pridobitev srednje strokovne izobrazbe in delavci v proizvodnji, ki opravljajo dela, za katerega je potrebno znanje visokokvalificiranega delavca	1.700,00 din
<u>V. skupina</u>	- za skupino delavcev, ki so končali višjo šolo (I. stopnjo fakultete) ali predpisani strokovni izpit za pridobitev višje strokovne izobrazbe	2.000,00 din
<u>VI. skupina</u>	- za skupino delavcev z diplomo visoke šole ali fakultete	2.500,00 din
<u>VII. skupina</u>	- za skupino delavcev, ki so po diplomi visoke šole ali fakultete opravili še javno priznano specializacijo (magistraturo)	2.700,00 din
<u>VIII. skupina</u>	- za skupino delavcev, ki so si pridobili doktorat znanosti	3.000,00 din

Za delovna mesta, ki so s splošnim aktom delovne organizacije določena kot vodilna oziroma za delavce, ki so individualni izvršilni organi upravljanja, se obračunavajo kalkulatívni neto mesečni osebni dohodki po dejanski strokovni usposobljenosti delavcev na tem delovnem mestu in povečani za 40 %.

Podpisniki tega sporazuma soglašajo, da povečujejo navedeni znesek kalkulatívni neto osebnih dohodkov ob koncu leta v skladu z ugotovljenimi povečanimi življenskimi stroški, kadar Zavod SRS za statistiko ugotovi, da je porast življenskih stroškov večji kot 5 % na leto; pri tem je treba skladno z ekonomsko politiko SRS upoštevati porast družbene produktivnosti dela.

Podpisnice sporazuma bodo za posebne delovne razmere, v katerih delavci dejansko delajo, obračunavale in izplačevale delavcem naslednje dodatke:

- za nočno delo do 40% dodatka, toda najmanj 25 %,
- za delo v podaljšanem delovnem času, delo ob nedeljah in državnih praznikih 50% dodatka,
- za delo v ropotu, prahu, vlagi in pri drugih zdravju škodljivih delih I., II. in III. skupine, ki zajemajo delovna mesta v neposredni proizvodnji dodatek 150,00 din na zaposlenega na mesec.

Ta dodatek se daje za negativne vplive okolja, ki jih ni mogoče upoštevati pri drugih merilih za delitev osebnih dohodkov.

Zaradi zelo različnih pogojev dela, ki izvirajo iz različnih dejavnosti n.pr.: predilnice, tkalnice, plemenitilnice, iz različnih predmetov poslovanja tehnoloških procesov n.pr. predelovanje trdih vlaken, bombaža, volne, sintetike itd., zaradi različne tehnične opremljenosti in drugih pogojev ni mogoče izdelati kvalificiranih meril za vrednotenje negativnih vplivov na delo in zdravje delavcev. Iz teh razlogov se podpisniki sporazuma dogovarjajo, da se dodatek za negativne vplive okolja na delo obračunava za vsa delovna mesta v neposredni proizvodnji, ki so razvrščena v I., II. in III. skupino z enotnim zneskom na zaposlenega. Ta dodatek je smatrati kot obračunski element, ki povečuje KOD. Delovne organizacije podpisnice pa tako formirano maso razdelijo v sklade z merili, katere določajo interni akti.

Osebné prejemke delavcev, ki grede kot povračila stroškov v breme materialnih stroškov in ostala izplačila v breme materialnih stroškov, bodo podpisnice obračunavale in izplačevale:

- potne stroške za službena potovanja v državi po tarifi uporabljenih javnih prometnih sredstev,
- za povečane stroške na službenem potovanju v državi dnevnice največ 80,00 din in stroške prehrane po računu,
- povračilo za uporabo lastnega vozila največ 0,90 din/km,
- za povečane stroške zaradi ločenega življenja največ 500,00 din
- za terenski dodatek največ 700,00 din na mesec,

Terenski dodatek in nadomestilo za ločeno življenje se med seboj izključujeta.

- dnevnice za potovanje v inozemstvo v višini, določeni s predpisom veljavnim za upravne organe,
- odškodnine novatorjem in izumiteljem po internem aktu podjetja,
- nagrade vajencem, povračila za prevoze delavcev na delo in z dela v višini, ki jo določajo interni akti podjetja,

- nagrade študentom in dijakom za delo v počitnicah,
- povračilo selitvenih stroškov, ki jih določajo interni akti.

Povračila stroškov in izplačila po tem členu se priznavajo vsem zaposlenim v enaki višini.

Delovne organizacije podpisnice bodo izplačevale osebne prejemke v breme materialnih stroškov tudi iz naslova civilno-pravnega razmerja.

Podpisnice se zavezujejo, da bodo samoupravni organi ob sprejemu periodičnih in zaključnih računov razpravljale in potrjevale izplačila iz naslova civilno-pravnih razmerij.

Za razdelitev tistega dela sredstev za osebne dohodke, ki je odvisen od poslovnih rezultatov, bodo podpisnice uporabljale faktor stimulacije, ki ga bodo izračunale iz:

doseženega dohodka in amortizacije nad predpisano stopnjo,
mase fiksnih stroškov,

bruto kalkulativnih osebnih dohodkov in
povprečno angažiranih poslovnih sredstev (bilančni podatek).

Podpisnice sporazuma se obvezujejo, da bodo za financiranje skupnih potreb delavcev izplačevale največ:

- do 600,00 din neto na leto in ne manj kot 300,00 din na zaposlenega delavca za povračilo stroškov za letni dopust, všteti oskrbne dni v počitniških domovih,
- do 50,00 din neto na mesec na zaposlenega za regresiranje prehrane. Ta znesek se ne sme v gotovini izplačevati posameznikom.

Namen in višino drugih izdatkov v breme sklada skupnih potreb določajo podpisnice samostojno v skladu s svojimi avtonomnimi predpisi.

Da bi zagotovile eksistenčni minimum in pravilno razmerje o delitvi osebnih dohodkov, se podpisnice obvezujejo, da bodo zagotovile svojim delavcem za polni delovni čas in za normalni delovni uspeh osebne dohodke, ki ne bodo nižji od 900,00 din mesečno. Najvišji osebni dohodek za polni delovni čas je odvisen :

- od povprečnega osebnega dohodka,
- od doseženega celotnega dohodka,
- od uspešnosti poslovanja, ki je izraženo s faktorjem stimulacije.

Najvišji neto osebni dohodek (NNOD) se izračuna po naslednji formuli: $NNOD = \text{povprečni neto OD} \times \text{faktor celotnega dohodka} \times \text{faktor stimul.}$

Faktor celotnega dohodka (FCD) se določi po naslednji tabeli:

Celotni dohodek	F C D
do 50,000,000	3,50
od 50 do 100,000.000	3,75
od 100 do 150,000,000	4,00
od 150 do 200,000.000	4,25
nad 200,000.000	4,50

Najvišji neto osebni dohodek izračunan iz povprečnega neto osebnega dohodka povečanega za faktor celotnega dohodka ne sme preseči zneska 6.000,00 din.

Zaradi potreb po stanovanjih se podpisnice obvezujejo, da bodo zbirala namenska sredstva v višini najmanj 4% od bruto osebnih dohodkov za gradnjo, nakup in adaptacijo stanovanj. Obliko in način razdelitve teh sredstev urejajo avtonomni predpisi podpisnic.

Za izobraževanje delavcev bodo podpisnice namenile najmanj 1 % od bruto osebnih dohodkov.

Za čas začasne odsotnosti z dela zaradi bolezni ali nesreče pri delu ali izven dela bodo podpisnice priznale in izplačevale delavcem nadomestilo osebnega dohodka najmanj v višini:

80 % povprečnega osebnega dohodka v preteklem letu do 30 dni zadržanosti z dela.

Organ za izvajanje tega sporazuma je zbor podpisnikov sporazuma, va katerega imenuje delavski svet vsake od podpisnice po enega člana. Zbor podpisnikov si izvoli predsednika in njegovega namestnika.

Sporazum je sprejet, če pristojni organ sindikata da soglasje in če ga sprejmejo organi upravljanja podpisnic tega sporazuma v enakem besedilu, ki ga verificira verificacijska komisija.

Sporazum podpišeta v imenu podpisnice sporazuma direktor podjetja in predsednik delavskega sveta.

V LETU 1971 SO DOKONČALI ŠOLO....

Naporni dnevi študija so se končali tudi za nekatere naše štipendiste. Z diplomo v roki so se odpravili domov in v podjetje, kjer smo jih že nestrpno pričakovali.

Od skupno 24 naših rednih štipendistov so do časa, ko to poročamo uspešno diplomirali naslednji:

Marija Križaj in Marija Mlaker na S T T Š, konfekcijska smer, Jožica Mali na Ekonomski srednji šoli in Marija Srečnik na Upravno administrativni šoli.

Po učnem programu se bodo predvidoma 1 leto usposabljalje in tako po uspešno opravljeni pripraviški dobi zasedle ustrezna delovna mesta.

Tudi dijenci so si prizadevali, da so čimprej opravili zaključni izpit in sklenili s podjetjem delovno razmerje.

Strokovni izpit so uspešno opravili naslednji: Andrej Šega in Leon Bahun za obratnega električarja, Zoran Japelj za kleparja, ter Smiljan Bogataj za avtomehanika.

Ker je članom podjetja omogočeno, da lahko obiskujejo večerno osemletko pri DU Tržišč so jo v letu 1971 dokončali: Vojko Uzar, Sadika Begič in Silvo Srečnik.

Vsem študentom in dijakom, ki so sedaj že naši člani - iskreno č e s t i t a m o in jim želimo veliko delovnih uspehov.

V šolskem letu 1970/71 smo imeli skupno 50 štipendistov. Tiste, ki so uspešno končali šolanje, smo vam na kratko predstavili. V prihodnjem letu pa pričakujemo tudi diplomante višjih in visokih šol.

V eni od prihodnjih števil vas bomo seznanili z ostalimi novostmi s področja štipendiranja.

Center za izobraževanje

Plakete mesta Tržiča

Ob občinskem prazniku so bila podeljena priznanja - plakete društvu in posameznikom za njihovo delo.

Zlato plaketo je prejela POSTAJA GORSKE REŠEVALNE SLUŽBE TRŽIČ.

Leta 1937, ko je začela delovati, je imela dva člana in nekaj pripravnikov. S skromno tehnično opremo so že takrat izvedli reševalne akcije, ki so terjale izredne napore. Med okupacijo je organizacija prenehala delovati, a po vojni so se člani spet zbrali in 1966. leta je štela celo 31 članov. Po mnenju strokovnjakov so bila vsa reševanja, ki jih je opravila (več kot 20% vseh akcij v Sloveniji) izvedena strokovno in uspešno.

Postaja tudi vsestransko skrbi za pripravo kadrov in je vzor tovrstnim organizacijam v republiškem in zveznem merilu. Njeni člani - reševalci brezpogojno in prostovoljno nudijo v vsakem trenutku potrebno pomoč ponesrečencem. Danes šteje organizacija 23 članov in 8 pripravnikov. Med njimi je tudi veliko članov našega kolektiva: Lojze Zaletel in Vili Globočnik iz mehanične delavnice, dr. Andrej Robič - naš zdravnik, Miha Peharc iz centralnega skladišča, Lojze Bergant iz vzdrževalnih obratov, Janez Lončar in Silvo Ravnik iz predilnice ter Matjaž Anderle - naš štipendist.

Obiskali smo dva starejša člana GRS in ju povprašali, kaj jih je vodilo, da sta se vključila v to organizacijo.

Dr. Andrej Robič nam je povedal:

Pri gorski reševalni službi sem že približno 20 let. To je pravzaprav normalen razvoj aktivnosti vseh alpinistov, da se po pridobitvi sposobnosti, ki so potrebne za reševalca, vključijo v reševalno službo.

Takrat sem bil študent medicine in sodelovanje v GRS se je skladalo s študijem, obenem pa je tudi zanimivo ukvarjati se z nudenjem pomoči v ekstremnih razmerah - v stenih, snegu in mrazu. Kot alpinist sem preplezal Julijce, Kamniške alpe, Dolomite, Centralne alpe (Mont - Blanc, Matterhorn, Jungfrau), bil pa sem tudi v odpravi, ki je šla na Himalajo.

Terišče delovanja Postaje GRS Tržič je važno pozimi, ko člani sodelujejo pri žičnici na Zelenici in pri zaščiti smučišča pred plazovi, kar je za to postajo posebno odgovorno. Postaja je vzorno urejena, dobro organizirana, opremljena, strokovno usposobljena in kadar se kaj dogodi, je vedno na razpolago v najkrajšem času; člani skrbijo, da so v dobri telesni

kondiciji, kar je potrebno za uspešno intervencijo. Vse to so osnove, da lahko postaja dobro in učinkovito deluje in za uspešnost je bila dana plaketa - saj uspehi ne pridejo od sebe, ampak zahtevajo trdo delo ter veliko prostega časa; rezultati se pokažejo pozneje.

Vili Globočnik - mehanična delavnica:

Ko začneš hoditi po hribih, še ne pomisliš na gorsko reševalno službo - namreč, da bi bil njen član - to pride ščasoma. In če si veliko v gorah, tudi velikokrat tako nanese, da je treba komu pomagati. Po vseh uspehih in izkušnjah, ki si jih "nabereš" kot planinec, pa je za vsakega čast, da postane še reševalec.

Jaz sem planinaril od 46. leta naprej in bil sem po vseh večjih evropskih vrhovih, na Mont-Blancu ter v Avstriji - in ravno jutri (17. avgusta - opomba uredništva) gremo spet na Grossglockner in Johannesberg.

Član Gorske reševalne službe Tržič pa sem že 11 let. Veste, ljudje, ki hodijo v gore, se boljše počutijo, če vedo, da jih bo eden prišel prav gotovo iskat, kadar bodo v težavah in tudi meni je v zadovoljstvo, da sem med tistimi, ki prispevajo planincu neka za občutek varnosti.

Naša sekcija je po mojem mišljenju ena najmočnejših v Jugoslaviji. Poleg članov ima osem pripravnikov in najbrž bo mladih, ki se bodo vključevali v naše vrste in zamenjvali stari rod vedno dovolj. Enkrat na teden imamo sestanek, kjer se pogovarjamo o strokovnih problemih in prirejamo razna pre-

davanja za mlajše. Vsako leto pa je tudi en zimski ter letni tečaj. Rad bi povedal še to, da je Lojze Zaletel, ki je od naših delavcev najdalj član GRS, zvezni inštruktor in da je dr. Andrej Robič s pomočjo švicarskega strokovnjaka organiziral prvič v Jugoslaviji umetno sprožanje plazov.

Na vprašanje, kako je bilo z letošnjimi

akcijami in ali sta tudi že sama doživela kako nezgodo, sta odgovorila:

dr. Andrej Robič:

Letos je bilo večjih akcij precej, v bližni okolici Tržiča pa nezgod ni bilo. Naši reševalci so sodelovali v akcijah v Triglavski steni in severni strani Travnika.

V gorah še nisem imel nezgode, niti poškodovanih nisem in upam, da bom še dolgo zahajal v planine.

Vili Globočnik:

Okoli Tržiča v letošnjem letu ni bilo kakšnih večjih nezgod, le enkrat smo šli iskat v Storžič neko ljubljansko izletnico, ki si je ob padcu zlomila ključnico. Sodelovali pa smo v drugih akcijah izven naše okolice.

Sam še nisem imel nezgode, težka situacija pa je že to, če si za nekaj ur proč od ljudi, v globokem snegu in mrazu. Toda sam sebi moram vedno dajati moralo in ko tako težko situacijo preživim, je to zate samo nov doživljaj in prepričan si, da je lep, ker se je srečno končal. Sicer pa je v gorah vedno prijetno!

SREBRNO PLAKETO so prejeli za dolgoletno družbeno politično delo trije člani našega kolektiva:

Ivanka Šulgač je bila aktivna borka NOV od

1943. leta dalje, ilegalno pa je delala za NOV že od 1. 1942. Vse od osvoboditve je bila aktivna družbeno politična delavka in je opravljala razne odgovorne funkcije pri Občinskem sindikalnem svetu Tržič, Skupščini SRS, centralnem in občinskem komiteju ZK, občinskem odboru ZZB ter pri komisiji za volitve in ime-

novanja pri skupščini občine Tržič. Sedaj je namestnica predsednika komisije za reorganizacijo in razvoj ZK pri občinskem komiteju ZK Tržič, poleg tega pa je tudi članica stalne republiške in občinske konference ZK ter članica sekretariata osnovne organizacije ZK Ravne.

Vrsto let je bila članica samoupravnih organov v podjetju in je s svojim delom ter predlogi zlasti veliko prispevala tudi k razvoju samoupravljanja.

Za uspešno opravljanje vseh navedenih nalog je žrtvovala veliko svojega prostega časa.

Gasper Golmajer je kljub delu v tovarni in številni družini vedno našel čas za delo v raznih organizacijah. Zlasti na območju Podljubelja je vodil in aktivno deloval v vseh družbenih organizacijah. Veliko truda je vložil v delo pri OF in v sindikalni organizaciji. Bil je predsednik sindikalne podružnice BPT, član okrajnega komiteja ZK Kranj, član kmečke komisije tega komiteja, republiški poslanec in podpredsednik SZDL Podljubelj. Še posebne zasluge ima pri gradnji doma družbenih organizacij v Podljubelju in formiranju združenega gospodarstva; v NOV je aktivno sodeloval od začetka leta 1944.

V našem podjetju je bil zaposlen od leta 1950 kot mojster škrobnice in vdevalnice ter je vzorno opravljal svoje delovne dolžnosti, sodeloval pa je tudi v samoupravnih organih. Ni dolgo, kar je zaslužen odšel v pokoj in sedaj požrtvovalno vodi gasilsko društvo Podljubelj ter sodeluje v družbeno političnih institucijah tega kraja.

Valentin Tomazin je v NOV sodeloval od leta 1944, po vojni pa je opravljal razne odgovorne naloge v družbeno političnih organizacijah, zlasti v zvezi komunistov v občini in republiki; bil je predsednik OF Križe, organizacijski sekretar občinskega komiteja ZK, vodja organizacijskega oddelka pri okrajnem komiteju ZK Kranj, delal je pri oblastnem komiteju ZK v Ljubljani in bil tudi sekretar komiteja ZK našega podjetja.

Z vso odgovornostjo je delal tudi kot podpredsednik in predsednik skupščine občine Tržič. Veliko priznanje mu gre za dosego pobratenja s francoskim mestom Ste Marie aux Mines, kjer danes uspešno vodi delo komiteja za pobratenje.

Je direktor komercialnega sektorja našega podjetja in usmerja njegovo delo z vso odgovornostjo, sodeluje v samoupravnih organih, ter aktivno deluje v družbeno političnih organizacijah.

KAJ JE PRINESLA ITMA 71 ?

Prav gotovo ste v prejšnji številki z zanimanjem prebrali članek o mednarodni razstavi tekstilnih strojev In mogoče je kdo pogrešal rubriko 1 vprašanje - 6 odgovorov; zanje smo pripravili razgovore z udeleženci - našimi strokovnjaki, ki so obiskali to razstavo.

Ker je bil julij mesec dopustov, smo zaradi odsotnosti nekaterih počakali do avgustovske številke in danes objavljamo razgovore v malo širši obliki kot jih običajno prinaša ta rubrika.

dipl.inž. Stanko Pešjak - obratovodja predilnice:

Svetovne razstave tekstilnih strojev organizira prireditelj vsake štiri leta in pomenijo prikaz razvoja tehnologije na tem področju. Imam občutek, da so vsako leto večje - taka razstava je res ogromna stvar. Človek bi si rad ogledal vse, kar ga zanima, pa ne gre, če hoče videti kaj več samo s svojega področja. Vidno je, da tovarne tesno sodelujejo z raziskovalnimi inštituti in tovarn, ki izdelujejo tekstilne stroje, je vedno več, zato je tudi konkurenca precejšnja.

V tekstilni tehnologiji je bil storjen v kratkem razdobju velik napredek, Ni še dolgo, kar so v teoriji govorili o tehnoloških postopkih za katere so mnogi strokovnjaki menili, da so neizvedljivi, danes pa so "na dlani" in se koristno vključujejo v redno proizvodnjo.

Do sedaj so proizvajalci z Vzhoda razstavljali ločeno od zapadnih, v Parizu pa smo jih našli skupaj. Vzhodnjaki so tokrat prikazali precej novega v tehnologiji netkanega tekstila. Prikazani so bili pletilni stroji z vnašanjem vočka, ki izdelujejo blago za ženske obleke, možna pa je tudi izdelava blaga za posteljno perilo, kar je posebej zanimivo za nas. Poizkusni predilnik nekega ameriškega raziskovalnega inštituta s turbinskim pređenjem in elektro-

statičnim usmerjanjem vlaken, je bil največja novost.

Če bi hoteli primerjati naše stroje v predilnici z razstavljenimi, bi lahko našli izpopolnitve, ki so zelo pomembne:

- nad prstančnimi predilnimi stroji so montirane odpihovalne sesalne naprave, kar je važno za kvaliteto izdelkov in same delovne pogoje;
- vidna je avtomatizacija snemanja polnih navitkov in natika praznih cevk;

- predpredilni stroji imajo večje hitrosti in formate flajerskega navitka;
- raztezalke imajo večje hitrosti, avtomatično uravnava enakomernosti pramena in avtomatično menjavo loncev, ki so precej večji od standardnih;
- pri mikalnikih se uporablja avtomatična menjava loncev in uravnavanje enakomernosti pramena;
- v čistilnici je prikazan napredek s ciljem, da se delovna sila zmanjša - uveljavlja se avtomatizacija pri nakladanju bal, dovajanja materiala rahljalnemu stroju in v zadnji fazi, kjer se runo ne navija več na bateraki svitek, ampak se material dovaja v obliki kosmičev direktno mikalnikom.

Nas so predvsem zanimale hitrosti turbin pri brezvretenskem predenju. V naši predilnici imamo predilnike z 31000 vrtljaji turbine v minuti, razstavljeni češki BD 200 predilniki so imeli 40000 in japonski brezvretenski predilniki 60000 vrtljajev turbine. Toda praktične hitrosti pri rednem obratovanju so seveda nekaj manjše, kar nam pojasni primer čeških: BD 200 predilnikov, ki so na svetovni razstavi tekli za 9000 vrtljajev hitreje kot tečejo enaki pri nas.

Svetovne revije in literatura ne morejo dati nekega splošnega prikaza tehnologije in zato pomenijo take razstave realno ocenjevanje posameznih strojev ter stanja vse tekstilne industrije v svetu.

inž. Janez Šmid - obratovodja tkalnice

Največja svetovna razstava tekstilnih strojev, I T M A 1971 v Parizu, kjer so bili razstavljeni stroji za predenje pa do finalizacije

proizvodov, je prinesla precej novosti na vseh področjih. Povsod se vidi povdarek večje avtomatizacije oziroma mehanizacije in tako je potrebno manjše število delavcev, ki jih povsod po svetu v tekstilni industriji primanjkuje.

Če si ogledamo samo razstavo, je bila zelo obsežna in bi človek potreboval precej časa, da bi si ogledal vse podrobnosti. Največji napredek se kaže na področju pletenja in konfekcije, na ostalih področjih pa so bile bolj ali manj napovedane novosti in izboljšave.

Ker je moja specialnost tkanje, sem največ pozornosti posvetil, oziroma si najpodrobneje ogledal to področje. Smo pred formiranjem nove investicije v tkalnici in odločitev je še veliko težja, ko gledamo zelo hiter razvoj teh strojev. Zelo me veseli, da si je razstavo ogledalo tudi nekaj mojstrov in da so se tudi sami prepričali da odločitev pri novi investiciji ne bo lahka.

Na splošno pa, kot sem že omenil, je na tkalniškem področju od priprave do samega tkanja opaziti precej izboljšav na previjalnikih, snovalnih in škrobilnih strojih, pri tkanju pa so skoraj vse firme razen redkih izjem, razvile brezčolnične avtomatične statve.

Marjan Dolinar - obratovodja oplemenitilnice

Čeprav je vidno, da je tekstilna industrija v zadnjih letih zopet napredovala, gre razvoj belilnice v stari smeri. Seveda so posamezne stvari izpopolnjene, avtomatizirane in tudi programirane.

Tako smo lahko videli smodilni stroj firme OSTHOF, ki ima za posamezni artikel programirano hitrost, s katero teče blago skozi stroj, smirkanje ter moč in oddaljenost plamena. Firma ARTOS je prikazala nov tip razpenjalno sušilnega stroja, ki je od našega različen po načinu cirkulacije zraka.

Razstavljeni so bili tudi stroji za pakiranje komadov, ki so popolnoma avtomatizirani. Poleg tega, da je iskoristek stroja zelo velik, saj zaposluje malo delavcev, ki jih povsod po svetu primanjkuje, je tudi nabavna cena sorazmerno nizka.

Firma OMEZ, ki je delala našo belilnico, je svoje stroje precej izpopolnila, pri tem pa so bile upoštevane tudi naše pripombe.

Na razstavi je bilo zelo veliko strojev za naknadno obdelavo - videli smo kalandre z različnimi efekti.

Na področju barvanja se uveljavljajo stroji rolo filmakega tiska in barvanje v tako imenovanih JET strojih.

Taka razstava pomeni pregled nad celotno tekstilno industrijo in prav ITMA 71 je potrdila, da mnenje, ki prevladuje v svetu - namreč, da je tekstilna industrija v zatonu - ne drži. Lahko trdimo celo nasprotno, saj je na Zahodu vedno večje zanimanje za to panogo in v Parizu so sodelovali tudi Vzhodnjaki.

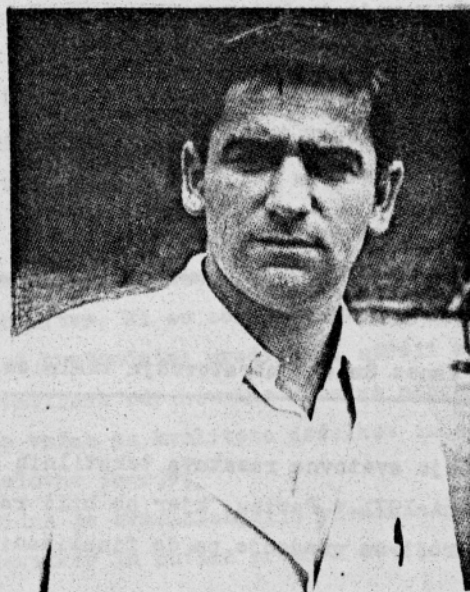
Za današnjo tekstilno industrijo je značilna težnja po čim višjem plemenitenju tkanin in avtomatizaciji tehnološkega procesa.

Naj omenim še to, da smo ob priliki obiska naprosili firme, katerih stroje imamo, naj pridejo njihovi strokovnjaki v naše podjetje zaradi kontrole strojev in prepričan sem, da bodo rezultati osebnih stikov boljši, kot je včasih zapletena poslovna korespondenca.

Marjan Jaklič - obratovodja konfekcije

Na svetovni razstavi tekstilnih strojev sem bil prvič, zato je bil ogled mogoče še bolj zanimiv.

Največ sem se seveda zadrževal in pregledoval dvorano s konfekcijskimi stroji, kot apreture pa nisem mogel "iz svoje kože" in zanimala so me tudi apreture za oplemenitenje. V svojem službenem poročilu sem že omenil, da se vsepovsod vidi prodiranje konfekcije. Težka konfekcija je danes na pohodu.

Obisk v konfekcijski hali je bil prve dni tako velik, da skoraj ni bilo mogoče priti blizu strojev in pogovor s predstavniki je stekel šele pozneje.

Za naše področje - izdelovanje posteljnega perila - ni bilo videti kakih bistvenih novosti. Le "Singer" je dal nov šivalni stroj s direktnim pogonom.

Stroje "Man - Sew" za sestavljanje so izpopolnili drugi, enostavnejši in hitrejši stroji. Pri šivanju in v konfekciji nasploh se opaža izreden prodor japonskih šivalnih strojev. Japonci so letos pokazali vso svojo moč in ne zaostajajo niti pred za tovrstnimi evropskimi proizvajalci. Toda, dokler ne bo v Evropi močnih servisov, se je težko odločiti za njihove stroje. Zaenkrat bosta še ostala glavna aduta na tem področju "Pfaff" in "Singer".

Mislim, da celoten sejem na splošno ni prinesel revolucionarnih sprememb, le izpopolnjevanje določenih strojev in detajlov. Razstavljenih je bilo toliko stvari, da je bilo nemogoče pregledati vse v nekaj dneh.

dipl.inž. Vital Ahačič - vodja vzdrževalno
energetskih obratov:

Sem strojnik in že zato me tehnologija zanima.

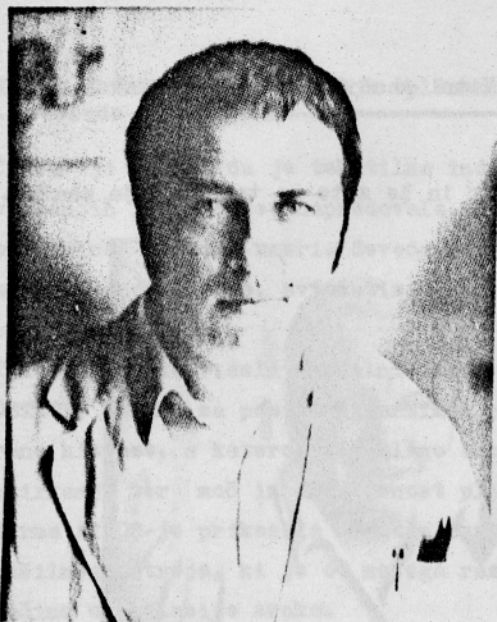
Razstava pomeni velik pregled dosežkov tekstilne industrije in stanja tekstilne industrije na sploh. Bila pa je prevelika in nemogoče bi bilo pregledati vse podrobnosti.

Tudi v tekstilno industrijo prodira pnevmatika, hidravlika in elektronika in seveda, to prinaša s seboj določene spremembe.

Na majhnem računalniku smo lahko videli obdelavo podatkov za 600 strojev - vsakih 6 sekund so prihajali. Tak način ugotavljanja napak in kontrole je zelo uspešen.

Sploh je bila opazna težnja izkoristiti stroje in človekove sposobnosti do konca.

Zanimala me je strojogradnja, klimanaprave, energetika, transport, a žal na tem področju ni bilo dosti videti. Opazen pa je napredek v sami strojogradnji, kjer se uporabljajo vedno novi materiali.

Ivan Kapel - tehnolog v laboratoriju

Prejšnja svetovna razstava v Baslu je prinesla velike spremembe in novosti, tu pa so bile prikazane izboljšave teh strojev in sploh so bili bolj zanimivi detajli.

Če se dotakneva področja kompletnega oplemenitvenja - to je beljenja, apretiranja, barvanja, tiskanja in tudi laboratorijskih naprav, so bile največje novosti predvsem na področju barvanja.

Izrazita novost je polikramatsko barvanje, četudi je prodor transpertiska - prenosa barve s papirja. Na vseh področjih se močno uveljavlja elektronika.

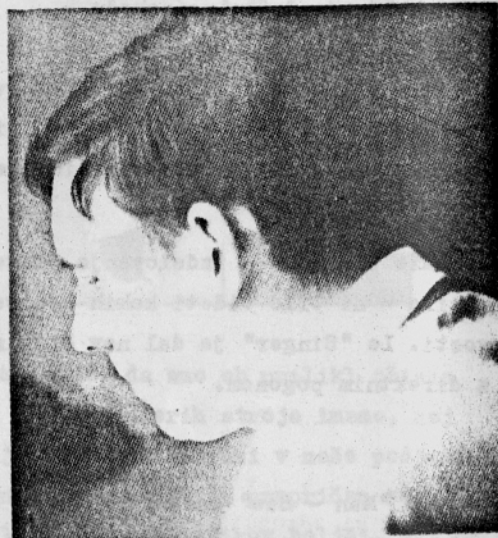
V laboratorijskem delu tekstilne kemije je povdarek na metodah, ki pri nas še niso običajne za tak način dela.

Razstava je bila obširna, vseh pa mi je bilo, da niso bili predstavniki vsiljivi.

No, počakati je treba še na strokovne odmeve in mogoče bomo med njimi našli še kaj, kar je bilo prezrto.

inž. Jože Zupan - vodja kontrolnega oddelka

V Baslu, leta 67, smo videli na razstavi velik napredek tekstilne tehnologije in res je, da v Parizu tako velikih odkritij ni bilo, seveda pa so ravno tako pomembne izboljšave posameznih sistemov in uvažanje elektronske obdelave podatkov.

V kontroli kvalitete - kontroli zavojev, obstojnosti na mehanske vplive in podobno - lahko nasplošno zasledimo izboljšanje dosedanjih preizkuševalnih aparatov, ki pa so še naprej ostali fizikalni.

Opazna je avtomatizacija dosedanjih fizikalnih aparatov z doseganjem možnosti kontrole velikega števila vzorcev v relativno kratkem času (trdnost preje, trdnost in dolžina vlaken, itd.).

Razširja in izpopolnjuje se miniaturna tehnika oziroma preizkušanje pred proizvodnjo:

- miniaturni predilni, plemenitilni in drugi stroji, uvaja se programiranje sestave barvarilnih, apretur in drugih receptov z računalniško tehniko.

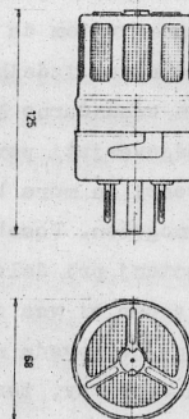
Zanimiv je tudi prenos podatkov direktno iz proizvodnje (z vsakega stroja) v računalniški oziroma organizacijski center in obdelava le-teh.

Število razstavljalcev se je v Parizu še povečalo in tako je bil sejem kar prevelik, da bi si lahko ogledali vse v tako kratkem času.

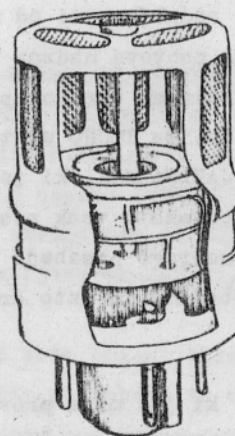
ALARMIRANJE POŽARA – ČLOVEK ALI AVTOMATIKA?

(3 nadaljevanje)

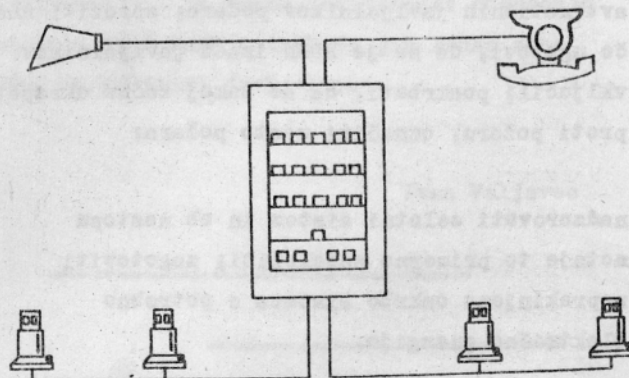
Doslej smo spoznali zgradbo naprave za daljinsko merjenje in avtomatsko odkrivanje požara, prav tako tudi vrste javljalnikov. Omenili smo, da bi za naše podjetje potrebovali takšne vrste avtomatičnih javljalnikov, ki ZAZNAVAJO VONJ – IONIZACIJSKE JAVLJALNIKE. V literaturi in prospektih "ISKRA ALARM" – BIRO ZA AVTOMATIZACIJO V INDUSTRIJI, je navedeno, da IONIZACIJSKI JAVLJALNIKI VOHAJO POŽAR. To pa je izredno velikega pomena v tekstilni industriji. Poglejmo, kako je zgrajena ta učinkovita naprava?

Vidimo, da je javljalnik sestavljen iz vložka, ki združuje obe ionizacijski komori in specialno elektronko s hladno katodo. V vložku ni gibljivih delov, ki bi se obrabljali in je po vsakem alarmu spet ponovno pripravljen za delovanje. Občutljivost javljalnika je fiksirana. Izdelan je iz korozijsko odpornih materialov. Zrak v komorah je izoliran z zelo slabotnim RADIOAKTIVNIM virom. Atest, ki ga je izdal državni fizikalni institut v Braunschweigu govori, da je jakost doze pri oddaljenosti 0,1 m od javljalnika manjša od vrednosti 0,1 milirentgena na uro. Torej izredno majhna količina radioaktivnosti.

Kaj pa delovanje? Javljalnik reagira na prvotne pojave pri požaru – na nevidne zgorevalne pline, ki nastanejo v začetnem obdobju. Vstopajoči zgorevalni plini, ki vstopajo v javljalnik, porušijo električno ravnovesje med dvema ionizacijskima komorama; zelo občutljiva elektronka s hladno katodo postane prevodna ter posreduje SIGNAL centralni napravi. Poglejmo praktično zgradbo za avtomatsko odkrivanje požara:

Vsak sistem za avtomatsko odkrivanje požara je v osnovi enako zgrajen. Tako sta v splošnem čutilo in pretvornik združena v avtomatskem javljalniku. Vsebina sporočila je omejena le na eno možnost: NI POŽARA - POŽAR, kar lahko uresničimo z oddajo impulza - signala.

Ker je namen postrojenja za avtomatsko odkrivanje požara v tem da varuje človeška življenja, strojne naprave, izdelke, proizvodnjo pred izpadom in sekundarno škodo, mora avtomatska naprava odgovarjati povišanim zahtevam po zanesljivosti in mora biti njen izpad kar se le da onemogočen. Posebna pozornost velja odpravi motenj pri delovanju ali napačnih alarmov, sicer bi vsa zadeva izzvenela neresno. Potrebno pa je seveda nadzorovanje vseh vodnikov in aparatov, ter uporaba resnično zanesljivih elementov.

Razumljivo je, da je mogoče meriti požarne veličine le na določeni oddaljenosti od mesta požara. Prav zaradi tega zahteva nadzor večjih površin ali prostorov, oziroma obratov podjetja tudi več javljalnikov. Da TOČNO ugotovimo mesto POŽARA, oziroma, JAVLJALNIK, ki je sprožil ALARM, je potrebno povezati vsak posamezni javljalnik s CENTRALNO napravo posebej. To pa povleče za seboj zelo obsežno in zato drago instalacijo omrežja.

Oglejmo si še funkcije, ki jih mora prevzeti CENTRALNA NAPRAVA, to je "SRCE" požarno javljalnega sistema. Ta naprava mora ugotoviti vključitev kateregakoli izmed priključenih avtomatičnih javljalnikov požara; sprožiti ALARM če ugotovi, da se je EDEN izmed javljalnikov vključil; poskrbeti, da se takoj začne ukrepati proti požaru, označiti mesto požara;

nadzorovati celotni sistem in ob nastopu motnje to primerno zabeležiti; zagotoviti neprekinjeno oskrbo sistema s potrebno električno energijo.

Če se vključi EDEN izmed javljalnikov, se preko VODNIKOV preda SIGNAL centralni napravi. Takoj za tem mora centralna naprava vključiti zvočnik in vidni signal.

Na centralni napravi mora biti optično razvidno, KATERI JAVLJALNIK, ali morda katera skupina javljalnikov, je SPROŽILA ALARM, da lahko TAKOJ odkrijemo mesto požara v podjetju. Alarmni signal mora trajati toliko časa, dokler ga zadolžena oseba ne IZKLJUČI in s tem označi, da je REGISTRIRALA ALARM.

Takšno centralno napravo bi v našem podjetju imeli montirano v zgornji vrstnici, kjer imamo sedež neprekinjene vratarske in dežurne gasilske službe.

Centralna naprava lahko vpelje UKREPE za borbo s požarom. Tako n.pr. lahko na mestu požara najprej vključi "Alarm gašenja" in šele po določenem času, ki je potreben za evakuacijo ljudi iz ogroženega prostora, recimo skladišča blaga, vključi spuščanje gasilnih sredstev - sprinkler naprave. V sodobni tehniki bi bilo primerno urediti takšno, kakršno smo videli v tovarni gumejevih izdelkov "SAVA" Kranj, montirali pa so jo strokovnjaki podjetja "PASTOR" iz Zagreba - to je naprava na ogljikov dioksid. Tudi v Trzinu bodo montirali takšno sodobno požarno-varnostno napravo v Združeni lesni industriji in upamo, da bo ogled naprave našim gasilcem in drugim zainteresiranim omogočen.

Prav gotovo moramo računati, da bi za našo podjetje nabavili in montirali ZANESLJIVO avtomatično napravo za odkrivanje začetnih

požarov, še zlasti zaradi tega, ker so čedalje bolj pogosti. Gre za odkrivanje predvsem TLEČIH POŽAROV. Vsi vemo, da imamo v predelavi takšne snovi in da predstavljajo precejšnjo požarno nevarnost. Zgorevanje bombaža in izdelkov, zlasti pa še prahu, poteka bolj ali manj v obliki TLENJA, vendar brez plamena. Taka oblika zgorevanja je mogoča le pri trdih snoveh. Njene razvojne faze pa so sledeče: nastajanje toplote v žarišču požara, nastajanje požarnih plinov, tvorba vidnega dima (če gori bombaž, ima DIM posebenj vonj) v različnih okoliščinah šele po urah nastanek PLAMENA, takrat pa že VELIK POŽAR, ki bi se strahovito hitro širil.

Na seminarju so nam povedali, da so strokovnjaki izvedli številne raziskave v mnogih industrijskih središčih, Z avtomatskimi registratorji so merili naslednje veličine: hitrost zgorevanja (preko zmanjševanja teže), temperaturo na stropu, koncentracijo požarnega plina na stropu ali nadsvetlobah.

Prav tako so razmestili po stropu tudi različne avtomatične javljalnike in zaznamovali njihove alarmne čase. Zanimivost je v tem, da ostaja temperatura na stropu ves čas skoraj konstantna. Povišanje zavzame šele, ko preide tleči požar v odprtega. Pred tem časom pa je mogoče požar ugotoviti praktično SAMO z javljalnikom, ki VOHA POŽARNE PLINE.

Do enakih zaključkov nas pripelje preizkus, ki so ga izvedle Švedske požarne oblasti po požaru nekega doma za onemogle. Pri tem požaru je 6 ljudi izgubilo življenje, pa čeprav je obstajal v tistem domu TERMIČNI požarno-javljalni sistem.

Ob zaključku pogledjmo še, kaj so raziskave pokazale?

- Pri vsakem požaru nastajajo fenomeni (nenavadni izjemni pojavi), ki dovoljujejo zgodnje javljanje

in s tem tudi usmerjeno intervencijo v začetnem obdobju.

- Požarno - javljalni sistem mora biti prilagojen požarnemu riziku in konstrukciji, predvsem po višini nadzorovanega prostora ali objekta.

- Termični javljalniki reagirajo relativno počasi in jih uporabljamo samo na tistih mestih, kjer vplivi okolice onemogočajo uporabo dimnih javljalnikov ali javljalnikov plamena.

Skupaj z dobro izurjenimi gasilskimi skupinami v vseh naših delovnih enotah lahko v sedanosti in bližnji prihodnosti ob pomoči požarno-javljalnih naprav PREPREČIMO večje požarne škode in obvarujemo ČLOVEŠKA ŽIVLJENJA kot nenadomestljive vrednosti.

Kadarkoli bodo organi upravljanja odločali o investiciji za nabavo in montažo avtomatičnih javljalnikov požara in centralne naprave v našem dokaaj velikem podjetju, bo vrjetno enotna odločitev za ionizacijske javljalnike, ki so najpomembnejši. Te vrste javljalniki omogočajo uporabo v 90 % vseh potreb in jih lahko imenujemo UNIVERZALNI javljalniki.

Ivan Valjavec

VIŠJA ŠOLA ZA ORGANIZACIJO DELA K R A N J

KOMU JE NAMENJEN ŠTUDIJ NA TEJ ŠOLI ?

Višja šola za organizacijo dela v Kranju daje strokovnjake z višješolsko izobrazbo na področju organizacije dela za industrijske in tudi druge delovne organizacije. Organizator dela se v zadnjih desetletjih uveljavlja povsod po svetu kot samostojen profil in poklic, različen od drugih tehničnih in ekonomskih višješolskih izobrazbenih profilov.

Študij na višji šoli za organizacijo dela v Kranju je predvsem proizvodno usmerjen. Znanje in izobrazbo, ki jo daje Višja šola za organizacijo dela v Kranju, bodo s pridom uporabili vodstveni in vodilni delavci, ki se ukvarjajo s pripravo, planiranjem in kontrolo proizvodnje, z organizacijo delovnih procesov, z vzdrževanjem proizvodnih naprav in s tokom materiala, s študijem dela, s kontrolo kvalitete ter z preračunavanjem in operativnim vodenjem proizvodnje; enako koristno pa bo tudi za delavce, ki se ukvarjajo v neproizvodnih delovnih organizacijah s planiranjem, organizacijo, kontrolo in vodenjem različnih funkcij delovne organizacije, z vodenjem in organizacijo poslovanja celotnega podjetja ali večjih enot podjetja, zavoda, inštituta ali druge vrste delovnih organizacij, z organizacijo administrativnega poslovanja itd.

Poleg rednega študija organizira šola tudi izredni študij.

Vsa ta znanja posreduje šola po učnem načrtu, ki vsebuje naslednje predmete:

I. LETNIK:

Osnove organizacije podjetja,
Študij dela,
Vrednotenje dela,
Psihologijo dela,
Osnove tehnologije,
Osnove obdelave podatkov,
Ekonomiko podjetja,
Osnove politične ekonomije,
Organizacijsko in delovno pravo,
Matematiko,
Statistiko,
Sociologijo organizacije in
Osnove narodne obrambe.

II. LETNIK:

Analizo in projektiranje organizacije,
Pripravo proizvodnje,
Operativno pripravo proizvodnje,
Tok materiala,
Kontrolo kvalitete,
Vzdrževanje,
Investicijsko izgradnjo,
Uporabo avtomatske obdelave podatkov,
Stroškovno računovodstvo,
Komericalno poslovanje,
Metode in tehnike komuniciranja,
Tuj jezik po izbiri (angleški, francoski, nemški, italijanski ali ruski) in
Osnove narodne obrambe.

Način študija

Pouk je organiziran v obliki predavanj, vaj, prikazov praktičnih primerov, razprav, učnih ekskurzij in podobno. V šolskem letu 1971/72 bodo organizirana predavanja v Kranju za redne in izredne študente.

Seminarski način študija ter organizacija predavanj praviloma v popoldanskem času omogočata, da tudi izredni študenti lahko poslušajo vsa predavanja. Poslušanje predavanj je obvezno. Predavanja iz posameznega predmeta za izredne študente so praviloma strjena po 5 šolskih ur dnevno.

Študent opravlja izpit iz vsakega predmeta. Izpitna snov je določena z učnim programom za posamezen predmet. Pred koncem študija študent izdelava diplomsko delo s področja enega izmed specifičnih predmetov učnega načrta.

POGOJI ZA VPIS

Na Višjo šolo za organizacijo dela se lahko vpiše kot izredni študent, kdor izpolnjuje pogoje za vpis, pa zaradi delovnega razmerja ali iz drugih upravičenih razlogov ne more obiskovati pouka kot redni študent.

Neposredno se lahko vpišejo v šolo študenti, ki so končali štiriletno srednjo šolo tehniške smeri. Študenti, ki so končali gimnazijo ali štiriletno srednjo šolo drugih smeri in nimajo dvoletne ustrezne prakse, se lahko vpišejo v šolo, če opravijo preizkusni izpit iz osnov tehnologije in organizacije proizvodnje.

Kandidati, ki so uspešno končali triletno srednjo šolo industrijskega ali drugega gospodarskega značaja oziroma upravno administrativnega značaja in ki imajo najmanj 4 leta prakse na delovnih mestih, ki so povezana s organizacijo dela, se lahko vpišejo na šolo, če opravijo preizkusni izpit iz matematike, iz nacionalnega jezika in iz družbene ureditve SFRJ.

Kandidati, ki nimajo prej navedenih šol, se lahko vpišejo v šolo, če so najmanj 8 let opravljali delo, ki je povezano z organizacijo dela in opravijo preizkusni izpit iz matematike, nacionalnega jezika, družbene ureditve SFRJ, fizike, kemije in zgodovine.

Kandidat lahko opravlja preizkusni izpit le enkrat v šolskem letu. Če pa izpita ni opravil uspešno le iz enega predmeta in ta ni materin jezik, lahko v naslednjem roku ponovno opravlja izpit iz tega predmeta.

OSTALI POGOJI

Za šolanje izrednih študentov se plača šolnina, ki znaša 4.000 din za eno študijsko leto.

Šolnina plača praviloma delovna organizacija, ki odobri kandidatu šolanje. Izjemoma lahko študent plača šolnino tudi sam.

Delovna organizacije plačajo šolnino za svoje študente v 2 letnih obrokih vnaprej za eno študijsko leto. Študentje, ki plačujejo sami, pa lahko plačajo enoletni znesek v 10 mesečnih obrokih. Delovne organizacije in posamezniki morajo pred vpisom predložiti izjavo o plačilu šolnine. V šolnini ni vključena cena učbenikov.

Za vpis v višjo šolo za organizacijo dela v Kranju morajo kandidati predložiti:

- prijavni list,
- vprašalni list,
- zadnje šolsko spričevalo (diplomo) v izvorniku ali overjen prepis,
- izpisek iz matične knjige rojenih,
- izjavo o plačilu šolnine,
- 2 fotografiji velikosti 4,5 x 6 (za indeks in kartoteko).

Potrebne obrazce (za prijavi list, vprašalni list in izjavo o plačilu šolnine) dobijo kandidati v tajništvu šole.

Redni rok za vpis v študijskem letu 1971/72 je od 1. do 25. septembra. Naknadni izredni vpis je možen na podlagi posebne prošnje še 28. in 29. oktobra.

Preizkusni izpiti za kandidate, ki ne izpolnjujejo pogojev za neposredni vpis, bodo v

Kranju: - 28. in 29. junija,
- 15. in 16. septembra ter
- 25. oktobra.

Kandidati za preizkusni izpit se morajo prijaviti tajništvu šole do 15. junija oziroma do 5. septembra 1971 ter ob prijavi vplačati 50,- din za vsak predmet. Podrobnejše informacije dobijo zainteresirani v tajništvu šole, Kranj, Prešernova c. 11/II, telefon 22-834.

ČE ŠTUDENT NA RAJŽO GRE....

Začelo se je študijsko leto 1970/71. Z vsakim študijskim letom pa se pričnejo nove skrb.

Poleg študijskih obveznosti, ki jih je bilo treba izpolniti, se je pojavila še dodatna

skrb. Treba je bilo nadaljevati z vsakoletno tradicionalno prireditvijo, ki jo prirejajo študentje 4. letnika Fakultete za naravoslovje in tehnologijo - oddelka za tekstilno tehnologijo v Ljubljani - to je organiziranje tradicionalnega plesa tekstilcev.

Dogovorili smo se za prvi sestanek. Sklenili smo, da nadaljujemo s tradicijo tekstilcev. Ustanovili smo organizacijski odbor, ki je vodil in koordiniral delo med posameznimi študenti.

Pričeli smo z delom, vendar smo takoj naleteli na težave, zato smo zaprosili za sodelovanje našega rednega profesorja, doktorja Leona Jerovca. On je ponudbo z veseljem sprejel in obljubil, da bo pomagal reševati predvsem tekoče probleme.

Že na enem od naslednjih sestankov smo se dogovorili, da bomo poleg plesa organizirali tudi modno revijo, kar bi dalo svojstven pečat sami prireditvi in bi bila prireditev res "tekstilnega" značaja.

Začeli smo tudi s korespondenco. Pisali smo približno dvestotim tekstilnim podjetjem širom Jugoslavije in upali na najboljše - to je na pozitivne odgovore. Minevali so tedni, vendar odgovori so prihajali zelo poredkoma.

Nekateri moji sošolci so že obupavali. Postali so pesimistično razpoloženi, kar je vneslo neenotnost med nas same in začela so se ne-soglasja. Vseeno pa nas je bilo nekaj, kateri smo še vedno upali na najboljše.

V januarju tega leta je bil v Ljubljani sejem mode, ki nam je dal možnost, da z osebnimi razgovori s predstavniki posameznih podjetij iztržimo določene koristi. Hodili smo od paviljona do paviljona in navezovali stike

z najodgovornejšimi iz podjetij. Ob razgovorih smo ugotovili, da več kot polovica podjetij sploh ni dobila naših dopisov oziroma so najbrž "romali" v koš za smeti, saj gotovo naša PTT služba ni toliko slaba, da ne bi izročila naslovniku njegove pošte. Osebni kontakti so pokazali, da bomo lahko našo prireditev uspešno izpeljali in da optimizem nekaterih ni bil brez osnove.

Posamezna podjetja so obljubila precej modelov, ker naša cena za prikaz modela ni bila pretirana. Čeprav obljuba dela dolg, pa je za modno revijo prispelo le polovico obljubljenih modelov; ostali so se najbrž premislili.

Dobili smo tudi nekaj reklamnih oglasov, ki so izpolnili prazen prostor na našem plakatu. Še najbolj smo bili veseli izdelkov tekstilnih podjetij, saj smo lahko z njimi priredili bogat srečolov.

Patronat nad modno revijo je prevzel Center za sodobno oblačenje in opremo, ki nam je ob koncu vse usluge mastno zaračunal, čeprav so odgovorni izjavili, da so nam pogledali pri računu skozi prste, ker vedo, da smo študentje "prebite pare".

Marec se je bližal z naglimi koraki in s tem tudi dan prireditve. Ostal pa nam je še en problem, ki bi se za nas lahko končal porazno.

Treba je bilo natiskati plakate in vstopnice, vendar podjetja za tiskanje nismo in nismo mogli najti, saj je bil rok tiskanja predolg, mi pa prepozni. Na sceno so stopile "veze", ki so skrajšale rok tiskanja.

O organizaciji in problemih za tako prireditev bi lahko napisal roman, vendar sem opisal le najbolj pereče!

Prireditve, ki smo jo poimenovali "Tekstilni ples z modno revijo", je v celoti uspela in to v organizacijskem, predvsem pa v finančnem pogledu.

Vsakomur, ki bo to bral, se bo samo od sebe vsililo vprašanje: "Zakaj so organizirali ta ples?" Odgovor je preprost. Ves dobiček s te prireditve je bil namenjen za strokovno absolventsko ekskurzijo po Evropi.

Čeprav smo zaslužili 20.000,- din pa nam je morala priskočiti na pomoč tudi fakulteta, ki nam je dala določen prispevek, da smo lahko pokrili še ostale stroške.

Ob tej priložnosti, bi se zahvalil tudi mojemu štipenditerju, tovarni BPT za finančno pomoč.

V 18 dneh potovanja smo si ogledali: Italijo, Švico, Francijo, Belgijo, Luxemburg, Nizozemsko, ZRN, Dansko in Avstrijo. V teh državah smo videli mnoge znamenitosti in nekatere tovarne, vendar o tem prihodnjič!

Marjan Kogoj

TO IN ONO

Usnjene vroče hlačke zahtevajo oprijeto, pa čeprav ceneno majico. Dokler še nimate potemnelih nog, bo lepo, če k njim nosite tanke nogavice - žabe. Novagice vam bodo dale tudi večjo eleganco in ustvarile bodo lepši videz nog.

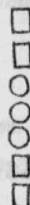
Modne aplikacije so novost mladih. Ne nosijo se samo na športnih oblačilih. Šijejo se tudi po boljših oblekah. Kot vidite na fotografiji, je sicer preprosta dolga obleka olepšana z aplikacijo metulja iz ustreznega blaga. Podoben motiv je primeren za krilo, telovnik ali pas in torbico iz mehkega usnja.

Kako to naredite? Najprej motiv točno narišete na kos debelejšega papirja, izrežete in položite na usnje ali klobučevino. Nato motiv očrtate, na podlogo in ga točno izrežite. Izrezani motiv potem z enakomernimi vbodi našijte na oblačila, na pas ali torbico.

L.Š.

...

OBRAČUNAJMO S PREŽIVELO PRETEKLOSTJO

Ste se kdaj pomislile, drage bralke, da lahko vašo znanko, sosedo, kolegico ali vašo najzaupnejšo prijateljico na moč pesti prav majhna in hkrati popolnoma nepotrebna nevednost?

Za mnoge med nami je to žal, kaj trpka notranjost. Dan za dnem se namreč shajamo s kolegicami in prijateljicami, dan za dnem znova ugotavljamo, da so mnoge med njimi v resnici brezhibno negovane, premnoge pa samo na videz.

Naše brezhibno negovane znanke in sosede so pristroneje razpoložene v veliki meri tudi zato, ker jih njihova sredina sprejema bolj zaupno. Drugače pa je z "navidezno negovanimi kolegicami in prijateljicami". Njihova okolica jih ne sprejema kdove kako sproščeno. Pogosto je vmes nekakšna "posiljenost". Trpka resnica je to, trpka tudi za nas, saj smo navsezadnje prav me same najneposrednejša oko-

lica. Najneposrednejša in obenem - roko na srce - najneiskrenejša. Naše na videz negovane kolegice in prijateljice se ne zavedajo svojega neprijetnega telesnega vonja, ne pa smo naproti njim tako neznansko "kolegialne in prijateljsko razpoložene", da jim tega ne razkrijemo. Nerodno nam je, njih pa dalje pestita nevednost in malenkostnost.

Gre torej predvsem za malenkosti. Obračunajmo s preživelo obzirnostjo do znank, sosed, kolegic in prijateljic!

Z dobro voljo nedvomno lahko odkrijemo pravo pot do njih in jim ob najustreznejši priliki naposled povemo, da je telesni vonj s svojimi neprijetnostmi malenkost, ki se ji dandanes lahko izognemo. Dobrih dezodorantov je dovolj na policah vseh lekarn in v drogerijah. Naše znanke, sosede, kolegice in prijateljice bodo med številnimi prav gotovo našle svojega, z vonjem, ki jim bo ugajal. Izredna svežina, pristna nežnost, nevsiljiva trpkost, nenavadna mehkobnost - to so štiri izjemne note zadovoljstva, ki učinkovito preprečujejo neprijetne posledice potenja.

To bo vašim kolegicam in prijateljicam brez dvoma ugajalo. Zato vam bodo vaše zakasnelo odkritost morda zamerile le za dan ali dva, potem pa jih bo prijetno počutje v vsakršni družbi tako prevzelo, da bo njihova zadrega komajda še nepomemben spomin.

L.Š.

O P O Z O R I L O

V nabiralniku Tržiškega tekstila pred menze smo že nekajkrat našli med prispevki za glasilo in rešitvami križank ter kviza razglednice in pisma, ki sodijo v poštni nabiralnik. Pošta je sicer šla naprej, toda za zamudo uredništvo ne jamči, ker odpiramo našo skrinjico le dvakrat v mesecu. Menimo, da tudi ostali drobni predmeti (stara obvestila, zlomljeni in celi risalni žeblički, lepilni trak z oglasne deske nad skrinjico, kovanci ter smeti različnih oblik) ne sodijo v naš nabiralnik, ampak v koš za smeti in denar v denarnice.

HVALA ZA RAZUMEVANJE!

U r e d n i š t v o

P O P R A V E K

Opravičujemo se za napako, ki je nastala pri tipkanju članka "Občinsko gasilsko tekmovanje", na strani 216 v številki 7, kjer v 14. in 15. vrstici piše:

- Slavko Jančič - prvi strojnik
- Franc Jakopin - drugi strojnik.

Pravilno je p r v i i n d r u g i
n a p a d a l e c.

Uredništvo.

NAGRAJENI REŠEVALCI KRIŽANKE IN KVIZA

Tokrat je bila sreča naklonjena "dekletom"; žreb je določil naslednje tri, ki so pravilno rešile križanko:

1. Jelka Zagorc, uprava 25,00 N din
2. Matija Radon, mehan. del. 15,00 N din
3. Mojca Pesjak, predilnica 10,00 N din

Tudi pri kvizu so jo potegnili dekleta - toda fantje, ne obupajte, drugič bo zagotovo več sreče!

1. Marta Jančič - uprava 25,00 N din
2. Nada Langus - predilnica 15,00 N din
3. Rado Drobnič - belilnica 10,00 N din

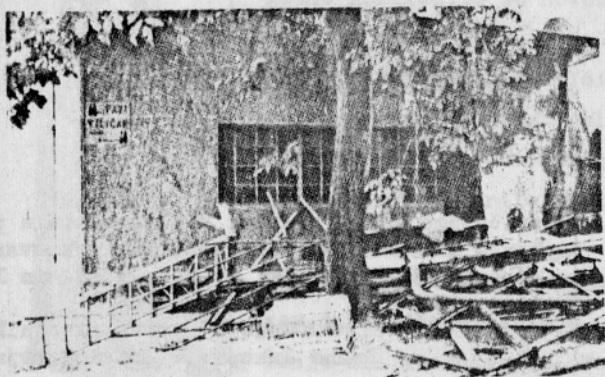
R e š i t e v k v i z a

1. Skladišče bombaža
2. Gasilski dom
3. Plinska postaja
4. Sklad.got.izdelkov
5. Garaža za viličarje
6. Kotel za mazut

BODE

Te dni smo dobili v roke nov predpis in sicer: "Predpis o vzdrževanju reda in čistoče v podjetju", ki bo gotovo veliko pripomogel k izgledu podjetja in večjemu redu v njem, seveda če se ga bomo vsi pridrževali.

..... s predpisom so določeni prostori za odlaganje odpadkov, smeti in podobne šare, pa se bo gotovo našel nekdo, kateremu bo padlo v oko odlaganje starega železa ob garažo viličarjev in bo dal s sliko ovakovečeno področje očistiti

inkriminirano področje

..... otroci, ki so na počitniškem delu v našem podjetju, se mi res kar smilijo. S svojim drobižem gre na malico, veselo polni pladenj, ko pa dride do blagajne, ga oblijejo solze! Seveda, premalo denarja ima ko pa ni vedel koliko kakšna stvar stane, sicer se je meni tudi že to zgodilo. Slišal sem pa, da imajo skoraj povsod zelo praktične naprave, ki pa niso niti drage in preprečujejo podobne nesporazume. Imenujejo se cenik

..... na 15. redni seji DSP, 9. junija 1971 je bilo sprejeto, da se vsem delavcem izplača regres, seveda na določen način. Vsi smo bili tega denarja veseli in malo ga je še ostalo, vendar bi se rad malo ustavil pri pravicah do tega regresa. Zdi se mi, da kar malo podpiramo sodelavce, ki gredo iz podjetja z neopravičenimi izostanki ali danes popularno "s plavimi". Če je delavec odšel iz podjetja po 23. juniju, je regres dobil, za vsak mesec, ko ga ni več v podjetju,

pa mora vrniti po 30,00 dinarjev. Toda na ta način mu še vedno nekaj "malega" ostane! Tisti pa, ki je pred izplačilom regresa takorekoč pošteno, s pravilno odpovedjo in večmesečnim odpovednim rokom zapustil podjetje, pa ni dobil nič. Tu se z mojo logiko nekaj ne ujema, vendar mislim, da je pri našem DS dovolj pametnih, ki bodo to uredili tako, da bo za vse prav!

..... ker je ravno še sezona (dopustov seveda) se bom še malo ustavil v Poreču. Včasih smo govorili, da je Poreč drugi Tržič, ker je iz Tržiča pač vse tam na dopustu. Sedaj pa že takoj ob vhodu izgubiš ta občutek, ker si zaradi avtomobilov z evropskimi znamkami lahko akoraj misliš, da si prišel v kakšen mednarodni kamp. Čudno, veliko tujcev je v našem počitniškem naselju, kot da bi imeli pri vhodu obešen transparent "DOBRODOŠLI", ne pa rampe in obvestilo v svetovnih jezikih, da je dom in prostor samo za člane kolektiva.

..... o hrani ne bi veliko govoril, kajti ukusi so različni, res je pa tudi, da se je včasih jedlo še slabša. Vsi poznamo pravilo, da je dobre hrane treba jesti bolj malo, samo ne vem, če niso naši majhni obroki posledica že omenjenih registrskih avtomobilskih tablic.

..... s športom je pa v Poreču tako, da boljše ne more biti. Imamo mizo za namizni tenis, na katero bi po krajšem treningu

lahko povabil tudi Šurbeka, pa bi se mu lahko na "domačem terenu" smejal v zobe, seveda, ko pa je miza taka, da nikoli ne veš kakšen "top-spin" te čaka.

..... tudi za balinanje je preskrbljeno, vendar če že preneseš vročo pripeko na razbeljenem pesku, ti roka kar zadrhti od treme, ko primeš lepo oblikovane kroglice (še najbolj podobne velikem krompirjem).

Še dobro, da je sindikat stopil v akcijo in ekspresno poslal odgovarjajoč rekvizit na teren, kar pa bi seveda lahko storil že kdo drugi?

..... poleg keglanja je preskrbljeno še za plavanje, ležanje v senci in vdnavanje prahu s ceste, igranje kart in guganje na vseh gugalnicah (to pa kasneje, ko gredo otroci spat in seveda, če ti gre zadnjica v sedež).

..... sicer pa vsi vemo, da se gremo na morje spočit, preveč gibanja in športa pa človeka utruja in mu vzbuja tek, tako da človek že težko prebije čas od zajtrka do kosila.

Naj bo dovolj, do izida Tekstilca je še 14 dni in če takrat, kakšna od zgoraj navedenih stvari ne bo več držala, smo lahko samo ponosni.

Več TRN

OCENE BODEJO

(Prost spis)

Jaz spet hodim v šolo, ker nekaj časa nisem imel časa. Na ene sorte konferencah me redujejo. Vse hočejo s tem redom povedati: da sem ali da nisem priden, da si prizadevam, ali da si ne prizadevam za boljši uspeh, skratka, da so manj, srednje ali zelo zadovoljni z mano. Ocena je lahko manj, srednje ali zelo ugledna. Potem, ko sem po vseh plateg zvažen in zmerjan, dobim red, ki je naj-siguren, naj-pravičen in sploh naj. In meni ni vseglh kakšen je. Če je manj dober, mi ata da samo 25,- din, če je prav dober, dobim 50,- din, če je odličen pa 75,- din priznavalnine in to je moj naj-čistejši tašengeld, ker sem bil po lastni volji manirlih. Ali pa ne, seveda. Do sem je vse prav, saj človek mora biti po svojih zaslugah nekako ošacan in res ni vseglh, da kdo znuca pri delu roke in noge in glavo, drugi pa se žihr pase nad Delom (časopisom namreč), študira Adame in Eve, Starte, Burde in ostalo to-

vrstno žlahto, zraven se pa še nad ljudmi znaša, ker ga pri branju motijo. Saj. In sploh.

Res prima je bila prva konferenca, na kateri se je enkrat za vselej pometlo z nesocialističnimi in nedelovnimi pojavi. Tako smo mislili, pa kaj, ko se je že konec te prve konference nekaj začelo megliti.

Da bi ja ne bilo nikoli več krivic, ki se tudi nesocialističen pojav, se je za finiš reklo: povprečna ocena celega razreda ne sme biti več kot prav dobra. To koj od začetka ni nobeden zastopil, a se nam je kmalu posvetilo, vsaj meni se je. V našem razredu je po mojem mnenju 8 odličnjakov, 8 prav dobrih, Gigi in Cici pa včasih res ausklocata in bi jima ata največkrat dal le 25,- din tašengelda. Da bi torej planke zlatega povprečja zdržale, moreta biti vsako konferenco odlična tudi samo 2, ker na spodnji štengi čičata le dva. Na ta način pa potem vse izgleda le malo drugače: 2 odlična, 14 prav dobrih, 2 dobra. Da krivica za odličnjake ne bo preveč v oči bodeča, se je elektronsko dalo zračunati, da naj ocena "odlično" izmenoma kroži: to konferenco dva, drugo spet dva in tako naprej, da bodo vsi navrsti. Potem pa jovo na novo. Z drugimi besedami povedano, bom v najboljšem slučaju lahko v vseh štirih konferencah samo enkrat naj-priden, oziroma odlično ocenjen, ostale tri bom pa lahko samo naj-priden, odličen ne več. O, ne, to pa ne! Če ata meni nič ne šenka, pa še jaz njemu ne bom, se bom raje potrudil, da bom tiste tri konference, ko bo zame oseka, zelo poslabšan.

Pa brez zamere, saj nisem jaz kriv, če imajo redi tudi svoje politično ozadje.

Zadnjič sem nekje bral, da stimulatívni ukrep lahko brž rata destimulatívni, če ni do fonda-menta preštudiran. Bo držalo. V sosednjem razredu imajo pa kar vsi od prvega do zadnjega prav dobro, kar spet ne stimulira, če jaz to besedo sploh prav zastopim. No ja, jezijo se pa le ne.

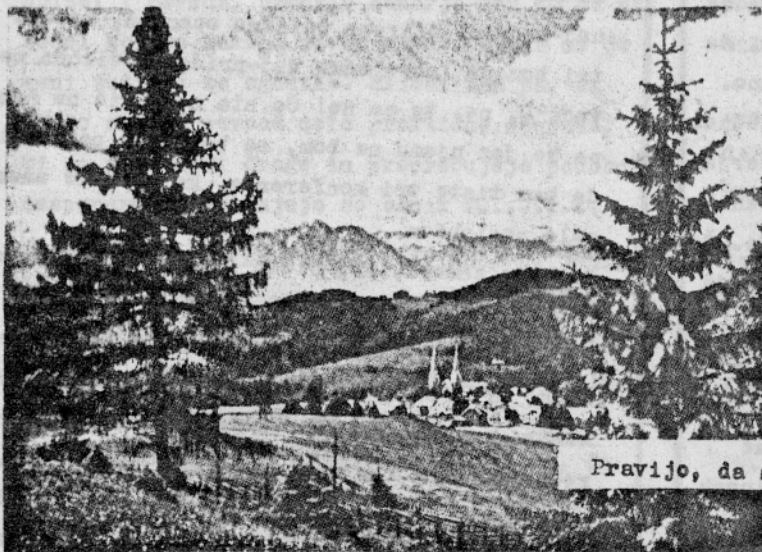
Vsebina: 5 Slovenščina: 3 Povprečje: 4

JESENSKI IZLETI

V septembru bo Turistično društvo Tržič organiziralo samo tri izlete, ker je prvo nedeljo v Tržiču "Šuštaraka nedelja" in bomo ta dan ostali doma. Zato pa bodo naslednje tri nedelje izleti toliko mikavnejši.

12. septembra bomo šli na Koroško, to pot v njen vzhodni del. Ogledali si bomo Velikovec, se nato dvignili na višino 1152 m v Dješke, na povratku pa si bomo ogledali še Grébinj in Št. Pavel v Labotski dolini. Od Koroške se bomo poslovili v Železni Kapli in se čez Jezersko vrnili domov.

Naslednje nedeljo nas bo navdušila Logarska dolina, obiskali pa bomo tudi Šoštanj ter Velenje in se ustavili v Dobrni.

Praviijo, da so Dješke najbolj

sončen kraj v Avstriji.

Za zadnjo nedeljo v septembru smo svoj prvotni program spremenili in bomo 26. septembra ponovili nepozabni izlet na Turracher Höhe, v Manternsdorf, na Katschberg v Sovodnje (Gmünd) in k Milštatskemu jezeru. Ta izlet bomo ponovili zato, ker smo morali v juliju mnogo reflektantov odkloniti, saj je bil avtobus v dveh dneh že zaseden. Med njimi so se žal prijavili mnogi, ki so bili med vojno internirani v Manternsdorfu in bi ta kraj po 28 letih spet radi obiskali. Zdaj ga bodo prav gotovo!

Dvostolpna cerkev in dobro ohranjen obrambni zid iz 15. stoletja z dvema okroglima stolpičema in velikimi vrati sta posebni zgodovinski znamenitosti.

M.SMOJE-T. P.:

Kronika

o našem mestecu ①

Začenjamo objavljati prevod humorističnega romana KRONIKA NAŠEG MALOG MISTA, seveda, v nekoliko skrajšani obliki, po katerem je bila posneta uspešna zagrebška televizijska nadaljevanka.

Prav gotovo so vam njeni junaki ugajali in vsako nedeljo ste čakali na njihove nove dogodivščine. Vabimo vas, da jih od danes spremljate z nami in upamo, da vam bo branje v prijetno razvedrilo.

Uvodna beseda

Vsako naše primorsko mestece ima svojega zgodovinarja, letopisca. Takoj, ko vstane, že sede za mizo, naravno, v domači halji in dnevni sobi, ker zgodovinski pomen zvišanega dejanja ne dopušča, da bi sedel v kuhinji, in pri skodelici kave in krožniku peciva marljivo zapisuje vse kar se v mestecu dogaja.

Ker se starčevska roka vedno dokaj trese, so tudi strani debele knjige polne črnih madežev in pack, ki se razlivajo preko drobno izpisanih vrstic in prekrivajo pomen napisanega. Toda to ne zmanjšuje vrednosti kronike, temveč jo samo prežema s prefinjenim plemenitim duhom in okusom, človek bi rekel; s patino.

Tako knjigo, zaprašeno, skoraj plesnivo in nagrizeno od mišjih zob, sem našel v arhivu nekega dalmatinskega mesteca.

Leta in leta jo je lepo in čitljivo pisal mestni poštár, človek, ki ni bil tako nedolžen kot bi mogli prvi hip pomisliti, upoštevajoč njegov poklic in osebnost. Ne, ne, ne! Bil je tudi, čeprav malenkostno dokaj zloben, ta naš letopisec! Celo porogljiv je bil bolj, kot dopušča starčevski duh in občutek. Škoda, da se kronika ni ohranila v celoti; čeprav ne manjka niti stran, so mnoge nečitljive, mnoge uničene. To me je, verjemite, ko sem se kronike polotil precej zaposlilo in utrudilo in "kar je res je res" - mnogo dogodkov sem samo poduhal, in še to od daleč, nekatera poglavja pa sem moral v celoti opustiti.

Posebno se mi je priljubila uvodna stran kronike, ki jo poštár - kot stari letopisci - prične z nagovorom svetnika, zaščitnika mesteca:

V letu gospodovem v letu 1936, na dan Sv. Elizabete, patrone našega mesteca sem po svoji volji in milosti božji prijel za pero, in pretresen zaradi velikega in pomembnega dogodka - začel pisati pričujočo kroniko našega mesteca. Dolgo me je že obletavala misel, da bi jaz - tukajšni poštár, ki vse vidim in vem za vsako malenkost, ki se zgodi v naših kletih, gostilnah, v brivnici in lekarni, v posteljah, v pisarnah, vežah in kuhinjah, saj sem vendar izobražen in pismen človek, začel ustvarjati spise, ki bodo našemu potomstvu ohranile podobo našega časa in naših ljudi.

Za začetek sem izbral dan Sv. Elizabete, ker je - po ljudskem izročilu - prav Sv. Elizabeta zavetnica čiste misli in odkritega govorjenja.

In če je tako, Sv. Elizabeta, bodi moja zavetnica in pomočnica pri tem težkem poštenem delu!

LETALEC

Lep poletni dan v letu gospodovem 1936.

Parnik se je pravkar obrnil v pristanu, po čemer so, bolj kot po uri na mestni hiši, naši vrli meščani mogli reči, da bo vsak čas štiri popoldne. Iz parnika so se izkrcali potniki, težaki so tovorili vreče, zaboje, zavitke, zavoje, okrasno šaro in torto z visokim zvonikom za neki praznik. Ko so raztovorili, se je parnik zazibal, okrenil in izginil za obzorjem.

Ljudje, ki so ga pričakovali in ga spremljali s pogledom, so se razšli po obali, se pogovarjali in prerekali. Sonce je pripekalo, kot da bi se svinec ceditil z neba.

Samo poštar, ki se - podobno kot policaj - vedno spreha po mestecu, je hodil po ulicah; začel je namreč deliti pisma in pošiljke, ki jih je pripeljal parnik. Naočniki so mu zdrknili čisto na konec nosu, s katerega se mu je v curkih ceditil pot. Bolj ko si je brisal nos z rokevom, ker je imel polne roke pisem in zavitkov, močnejše se je potil, in vsakokrat, ko je sklonil glavo, da bi prebral naslov, mu je kanila kapla znoja in se razlila po črkah.

"Škurban je ta naš svet!" Namesto, da bi ljudje prihajali k njemu, pa ga povpraševali ali je prišlo pismo zanje pa pošiljka pa paket, ga raje čakajo v senci. On, sirotek, pa tovoril! Jezil se je na vse in na vsakogar. Motilo ga je celo ovrčanje čričkov, nenehno in neumno, ki mu je s stonjevano neubranostjo zvaljalo kurjo polt po vsem telesu, da so se mu ježile dlake in lasje. Ko je koračil proti pomolu, na katerem je zagledal ribiča Stipeta, sta dva fantiča, tik pred njim, kot bi ga čakala,

skočila na glavo v morje in ga poškrfala po uniformi.

"V božjo mater, razbojnikovo!" je zarobantil poštar in preklinjal še druge matere, tako, da ni opazil vrvi, s katero je Stipe vezal čoln ob pomol. Ko jo je zategnil se je poštar zaletel vanjo.

"K hudiču s temi štriki, napenjaš jih, kot da pripravljáš past, s katero bi vsem ljudem polomil noge!"

Toda Stipe, kot da ne sliši njegovega psovanja:

"A imaš kej zame, a, Andrija?"

"Lih tebe išem!" se ustavi poštar in mu da kuverto. "Kokr-de s vedu!"

"Čd kot pa je? Ti! A je iz Amerike?"

"Na zemljevidu ravno dve pedi bliže. To je dekret iz vojnega odseka, dragi Stipe," je postal poštar pismen.

"Že spet! Nej jih vrag!"

"Jih ne bo!" Poziv v rezervu. Poglej, kako lepo je napisan!"

"To je pošta, to je poštar! Na let dubim dva pisma, obakat, de grem v sodate! A so me uzal na piko al pa jih bom jest rešu!"

"Oficirji te imajo radi!"

"Kva me boš zajebavov, sebe dej, pa sojo mater! Nej se t roka pa jezik posušeta!"

"Kaj sam jaz kriv. Raje bi ti prinesel denar kot poziv ali terjatev. Lepo se sam dole podpiši in pripravi kovček!"

Brž, ko je ribič podpisal je poštar s torbico - pač po nesreči - zadel ob kljun čolničarja, da se je zazibal in skoraj prevrnil, ter pognal mirno morje v enakomerne valove, ki so svetlikajoč v poletnem soncu, zabrzeli kot z neba proti zemlji. To svetlobno zvonjenje ga je vsega prešinilo in zdaj je koračil že laže in bolj veselo. Razposajeno je zalučal pismo v nizko vežo, in žena, ki se je v nji prikazala, je zaklicala za njim:

"Preberte m ga no, majster Andrija!"

"Nimam časa, nimam časa, najti moram župana in zdravnika,"

"Ježš, jest sem pa toko firbčnal!"

"Ne boj se, nič veselega ni." Izginil je za ovinkom.

"Je kej zame?" "Pa zame!" "Pa zame!" so ga pozdravljali z oken in vež.

"Nič, nič, nič!" je kričal in tekal. Še preden je brivee-kaj zinil, že je mahnil z roko, da zanj nima nič.

Lakarnarju in čevljarju je vrgel pismi s praga in ne da bi se ustavil, ves moker pritekel pred gostilno. Naslonil, se je na kamnito ograjo, se za trenutek odpočil, in skoraj bi zastal, da niso na vrtu kegljali.

.....

Na gostilniškem vrtu so pod vencem grozdja pri dveh ali treh mizah igrali gostje šah ali damo. Zamišljena, kot da bosta ta hip rešila vso zapleteno problematiko našega sveta, sta učitelj in občinski tajnik igrala že drugo partijo šaha, medtem, ko ju je gospod župnik, naslonjen na sosednji steber, nenehno zbadal in izzival. Okoli njiju krik in vik, smeh in prepih pa mirni mirni ljudje, ki so gledali, kako se odvíja napeta igra na kegljišču; navijali so za zdravnika, ki se je bil pravkar sklonil, da bi si malo popustil pas in olajšal napetost igre, vendar so mu hlače zategadelj skoraj padle na tla, tako široke so bile. Miza je bila obložena z jedajo in pijačo, za športnike (tako imenujemo nedeljske kegljače), pod njo pa je ležal zdravnikov pes; zdaj pa zdaj je zazehal in sprožil jezik, kot da mu je ves svet deveta briga.

"Kaj pa vendar misliš", je iznenada zarobasnil občinski tajnik.

"Pa ja ne čakaš milostnega razodetja božjega!"

"Pravica in dolžnost je, sin moj, da ob igri, kot je šah, človek razmišlja. To je igra, brata moja, ki mišljenje, rekel bi, zahteva," je - kot da bo bral brevir - pojasnil prečastiti.

"Ampak, prevzvišeni, ne vmešavajte se v igro in ne razburjajte šomoštra. Sama igrava!"

"Kaj pravite? Kdo da se vmešava? Da se jaz?"

"Da ne! Vrag vas vzemi! Dej, šomošter, a s še kaj premaknu?!"

Za trenutek so obmolknili, s keljišča se je čul hrup padcev, potem pa se je oglasil gospod župnik:

"Lepo potezo imate, gospod učitelj. S stolpom."

"V božjo mater, častiti, a na znate bit tih?!"

Sam za mizo je čisto na robu gostilniškega vrta, komaj v senci, sedel debeli gospod župan.

Hlače si je potegnil čez trebuh in rebra, skoraj do pazduhe in jih kako ped niže čvrsto prepasal s solidnim usnjenim pasom. Z robčkom si je brisal pot s tolstega vratu, odpel si je srajco in si z ovratnim delom pahljal prepotene prsi. Vročina ga je dobesedno, ubijala in snežnobeke nogavice so v poletnem soncu še bolj belo sijale na njegovih nogah. Pogledal je žalostno v prazen kozarec in zazeהל.

"Roko, še eno rundo, pa plačati!"

"Kuj, gospod župan," priteče natakak, črnolas, ogorel, plečat in nasmejah.

"Kuj, gospod župan, am že tle!"

"Bravo, Roko moj, kako sem vendar danes žejen!"

"Kuga pa morš, k je undr taka uročina." Naliv mu je brizganeč v vrček in že ga ni bilo. Hitel je streč drugim, tudi žejnim gostom.

"Plačat, Roko! Račun!"

"Toda Roko naj bi bil Roko, če nebi od daleč in samo zato, da bi ga slišali vsi gostje, zakričal!"

"A ne veste, gospod župan, sami, da j to že ta dvanaajsta runda!"

"Ne kriči tako glasno, ti, kurbin sin, nisem te prosil, da prešteješ vrčke, ampak, da povej, koliko stane pijača. Ti gnoj, ti posrani, ti bom že dal!"

Šahista sta za trenutek prekinila z igro, se zakrohotala, zdravnik je ujel kroglo, ki jo je bil že zalučal, kar v zraku, na vrtu ni bilo človeka, da se mu nebi od smeha tresla ramena. Častiti bi počil od smeha, kdo ve, ali pa se poscal, da ni prišel poštar. Poštar je vljudno nagovoril župana:

"Ne jezite se, no, gospod župan, nate: jutranji časopis in pošto!"

"Dej sm cajtnge, tebe pa pošto pa nej hudič uzame. Tajniku jo dej, sej j tud tle!"

Nihče ga ni hotel vznemirjati, vsakdo se je vrnil k svoji družini in se po svoje zabaval. Poštar je odložil pisma na mizo s šahom, in ne da bi pogledal šahista, brskal po velikih kuvertah, prebiral naslove, potem pa stopil k zdravniku. Zdravnik je prav ta hip stekel s kroglo v roki in jo zagnal visoko, morda celo previsoko, zakaj sunkoma se je obrnil kot da bi jo hotel šele zdaj usmeriti. Toda, ko je opazil, da intervencija ni kaj prida zalegla, da vse kaže, kako zelo je pogrešil, je počenil, pogledal soigralce in ukazoval krogli:

"Dejmo, dejmo, fantje, mal živlena, prosim še mal, majhn bliži. Dej, no, dej, prekleta reč,"

je govoril, kot da bi stresal iz rokava.

"Hudiča, zdele je pa zgrešila, zdej mi j pa jasn, de am zamudu ta zadn vlak!" Potem je karal, svaril in poučeval soigralce: "ne s tako silo pa ihto, lepo, počas pa elegantn, ja, ja, ja, mehko, gladko, športno, živo" se je izživljal kot kak profesor fizikulture in psihologije, to je ta prava smer!" Sledil je krogli pogledom se sklonil in zarobantil:

"sto hudičev, norc, a ne morš zapopadt, a ne morš zastopt kuga t jest goverim. Zate je bl prprav en kamn kokr kugla. Vse s po-končov!"

Ko je krogla zadela, je žalostno zamahnil z roko.

"Gospod dohtar, en pisem za vas!" je, dobesedno navalil nanj poštar.

"Dobr, kr Belini ga dej, da se ne boš tuki tako drenul!"

Toda v trenutku, ko se je začela nova igra, ko je poštar izročil pismo psu, ko ga je ps pridržal s šapo, da ga nebi odnesla razigrana poletna sapica, ko se je zdravnik pripravil, da bo zalučal kroglo, ko je že dobro pomenil in že stekel po stezi, je skočil na igrišče mlad človek, ves zadihan in boreč se z vlučnostjo in izsiljevanjem:

"Gospod doktor, nujno je ... hitr, hitr, gospod dohtar!" Zdravnik se je zmedel v korakih, zarobantil je in se ustavil:

"Kuga, hudiča, pa ti. No povej mi, kuga je, da se tako dereš?"

"Žena bo rodila. Vsak čas, gospod doktor ... Vsak cajt, gospod dohtar!"

"Pa prav zdejle, a ne vidš, de mi falejo samo tri pike!"

"Kokr boga vas prosm, vsaka minuta je dragocena!" je zmedeno sitnaril človek.

"Prmejduš. Ti s mi ta prav noro. Kako morš mislt, de so tvoje minute dragocene, moje pike pa ne?"

"Ampak, gospod dohtar, to bo moj ta pru otrok"

"Za Boga Sina Svetega. Živjo prestolonasledniki!" Odrinil je človeka in spet pomeril. "Mal bod tih, no, de v miru vržem še tole kuglo, sej vndr nočš, de zarad tebe partijo kr neham, pa laufam za tabo. Gospod zapiskil, dohtar pa laufi!" Pomeril je, stekel po stezi, zalučal kroglo, pogledal za njo - in zgrešil. In zarobantil: "No, samo poglej, kuga s narodu. Uzga s ti uržah! Pa še reku sm ti, de dej gmah!"

"Kuga, de sm jest uržah!" je preplašeno vzdahnil človek in si lomil roke.

"Ja, kuga, de s ti uržah! Stec no že dam, pa rec gospe žen, nej enmalček počaka, nej en mal spalno srajco stisne. Jest bom u treh minutah pri vasi!"

Ko je nebodigatreba odhajal, si lomil prste in pogledoval nazaj, je zdravnik zarobantil za njim:

"Hudič ga vzemi Prov res bo treba najmn pu mesta kastrirat, da bo mir pred to zoprno mularijo, ampak u božjo mater, kuga pa morm, sej je to tud vse, kar naš ldje znaajo. Zato so pa tud kr zmerej nad mano!"

"Laufi, dohtar, laufi!" Kakor, da zdravnik nima pravice, da bi se spočil vsaj pet minut! se je končno počasi približal humanističnemu pravopisu svoje službe.

Ker mu je igra pogorela in se je že sam do sitega razjezil, je vzel svoji krogli, ju zavil v časopisni papir in ju kot nedotakljivo svetinjo čisto prvinsko izročil natakarju.

"Roko, Roko!"

"Kuga je, gospod dohtar!"

"Merki mi tele kugle! pa de jh ubenmo ne daš!"

"Ne bojte se, pr men so kt u trezorju!"

"Bravo, pa prnes še eno pašteto za psa. Plača nej jo tist, k je zgubil!"

Sklonil se je, odvezal psa, pobral pismo in ga vtaknil v žep. Nekaj časa je gledal Belino kako jé pašteto, potem pa namignil županu:

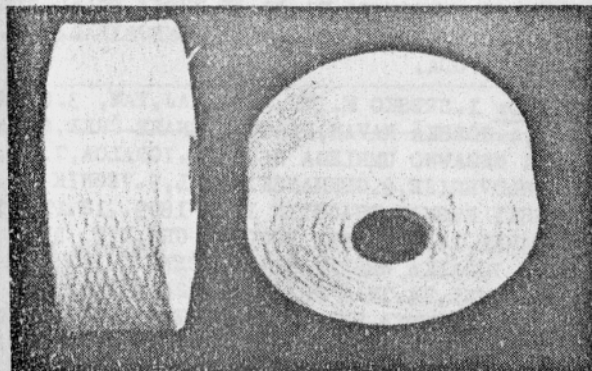
"Kako fletno, stari, pa kako neumno!"

"Ja, kuga b pa rad, dohtar, sej ne žviš v Parizu. To j majhn mest, Tle se edn rodi, tam edn umrje. To je pa tud vse kar se pr nas more nardit."

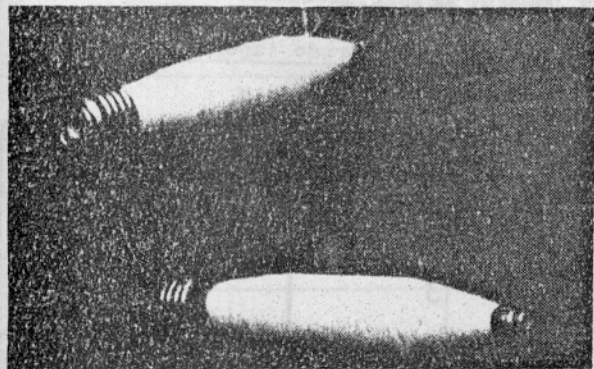
(Nadaljevanje sledi!)

KDO VE ?

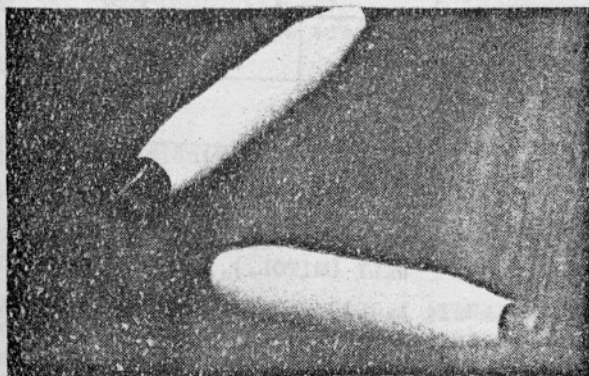
NAŠI POLIZDELKI

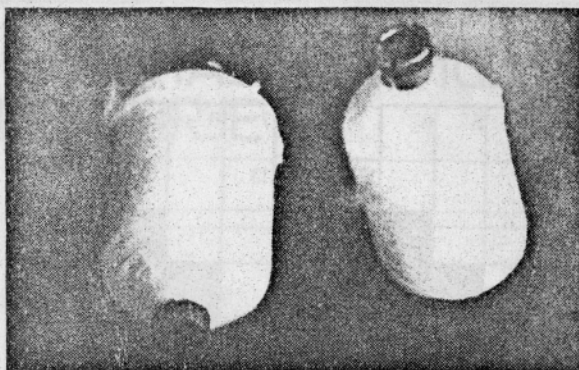
1

2

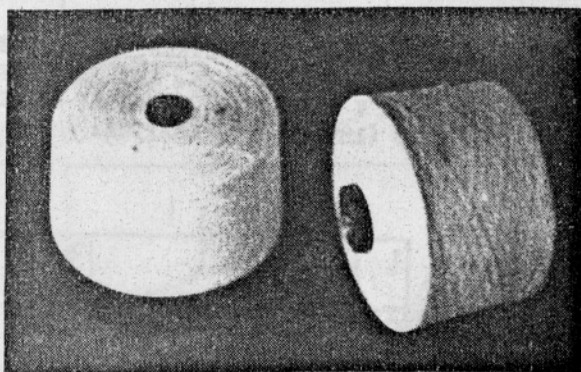
3

4

5

6

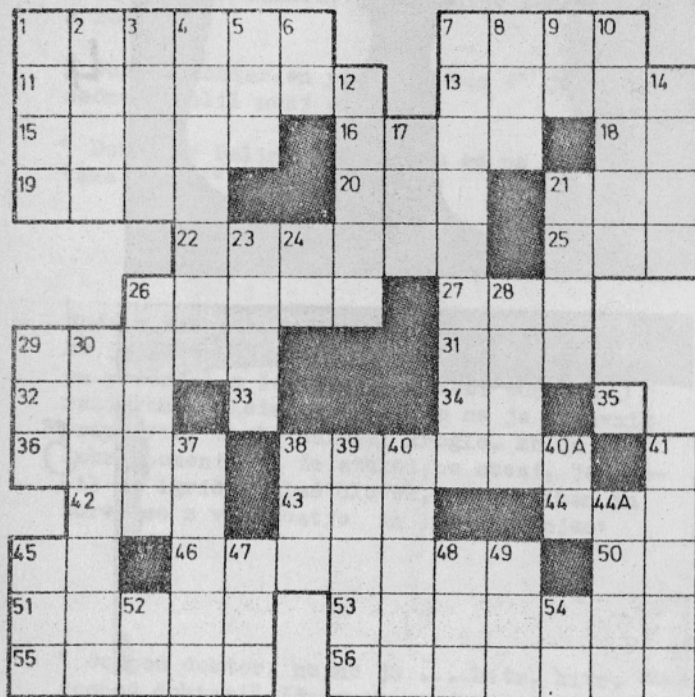
Na slikah je 6 različnih polizdelkov. Vaša naloga je, da ugotovite ime polizdelka ali kje se le-ta izdeluje.

Rešitve kviza in križanke oddajte do 13.septembra v nabiralnik TRŽIŠKEGA TEKSTILCA.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Sestavil: Janez Furlan,
Foto: Slavko Teran

NAGRADNA KRIŽANKA

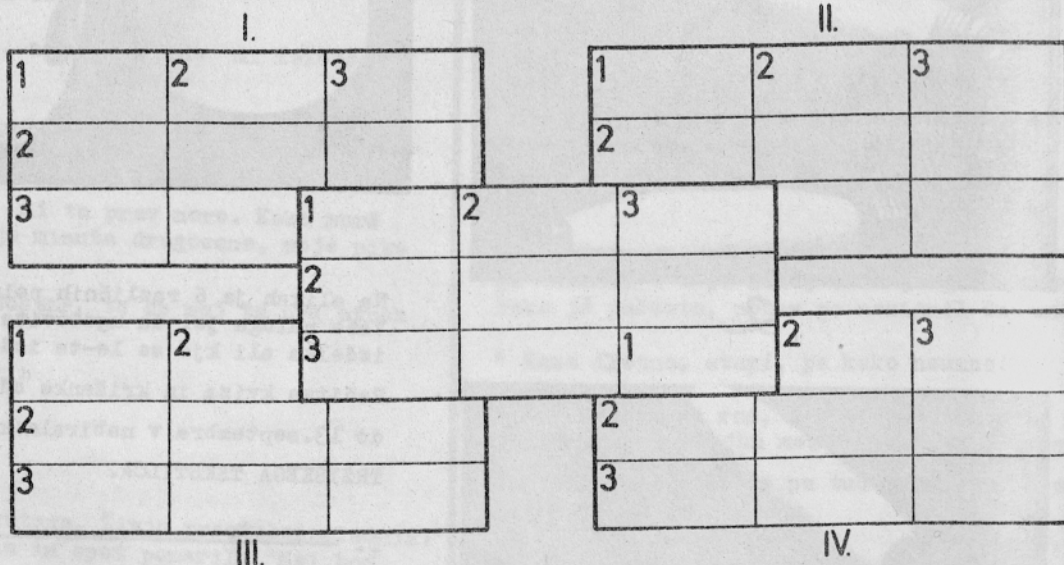
VODORAVNO: 1. AVTOGRAM, 7. NESTROKOVNJAK, 11. KRONIST, 13. M. IME, 15. MADŽARSKO M. IME, (KNJIŽEVNIK MOR), 16. VELETOK NA VZHODU SIBIRIJE, 18. TELUR, 19. ZMEŠAN, DINO, 20. OKR. KABARET, 21. RADIO TELEVIZIJA, 22. SKISANA FUREŽ, KRMA, KISAL, 25. KRATICA NAŠIH ELEKTRARN, 26. STOPINJA, 27. Am. M. IME, 29. IZOMERNI ZASIČEN OGLJIKO-VODIK (C₆H₁₈), 30. SESTAVINA NAFTE IN BENCINA, 31. TRI ČRKE V ZAČETKU ABECED, 32. LOŠČ, 33. JOD, 34. NIKALNICA, 35. LITER, 36. OZEK KOS BLAGA, 38. FOTO ...-KENIJA, NAGRADA TV "VSE OD SEBE", 41. KISIK, 42. ŠTEFOK, 43. Ž. LJUBKOV. IME, 44. PREBIVALEC AONIJE, 45. VZKLIK, 46. OBOROŽEN VOJAK, ČUVAJ, 50. TEBE, 51. KANGLA, ROČKA, 53. DRUGI NAJVEČJI KOPENSKI SESELEC, KI ŽIVI SAMO ŠE V AFRIKI, 55. SIMFONIJA, KI JO JE RUSKI SKLADATELJ RIMSKI - KORZAKOV 1868. leta SKOMPONIRAL, 56. MINERALNA VODA.

NAVPIČNO: 1. SRBSKO M. IME, 2. ONKRAJ, TAM, 3. STANE SEMTČ, 4. GORSKA RAVAN, PLATO, 5. ENAKE ČRKE, 6. ZAČETNICI NEDAVNO UMRLEGA SL. GLED. IGRALCA, 7. GL. MESTO SLOVENIJE, 8. GERMANSKI OREL, 9. VEZNIK, 10. SLOVENSKI PESNIK, DRAGOTIN 1876-1899., 12. PRISTOJBINA, DAVEK, 14. BOG VSEH BOGOV V GRŠ. MIT. 17. FILMSKA IGRALKA WESTT, 21. DOLOČENE BARVE, 23. DOMAČA ŽIVAL, 24. IVAN PRIJATELJ, 26. NATKAN, 28. AVAR, 29. ROMUNSKA REKA, 30. DIRIGENT HERBERT VON, 35. LITER, 37. IZOLIRANA, ZAPRTA DRUŽBENA SKUPINA,

38. SIV KONJ, TUDI JASTREB, 39. PREDUJEM, 40. STROČNICA (PASULJ), 40 a. OSLOV GLAS, 41. JEZERO V SZ., 44. A ZUPANČIČ, 45. REKA, TUDI MERA V SZ., 47. HIMALAJSKA KOZA, 48. STARO ŽID. KRALJ, 49. REKA V AVSTRIJI, POD ULMOM SE STEKA V DONAVO, 52. NAŠ IZUMITELJ NA PODROČJU ELEKTROTEHNIKE (1856-1943) - KRATICE.

Tokrat je treba za nagrado izpolniti oba lika.

IN
POVEZANI
ZLOGOVNI
MAGIČNI
KVADRATI

1. KVADRAT: 1. PREDILKA, 2. 7250 km DOLGO GOROVJE V ZAPADNEM DELU J. AMERIKE - BREZ PRVEGA ZLOGA, 3. USTANOVA NA MEJI.

2. KVADRAT: 1. PARK V LJUBLJANI, 2. AROMA, 3. TRATA.

3. KVADRAT: 1. VRSTA OPIC (MNOŽ.), 2. DREVESNI VILI (MITOL.), 3. Ž. IME (ŠENTJURO).

4. KVADRAT: 1. GOZDNI SADEŽ, 2. LESENA POSODA ZA VODO ALI MLEKO, 3. PRISTAŠ DADAIZMA.

SR. KVADRAT: 1. POPEVKA fr. PEVCA G. BECAUDA (FONETIČNO), 2. HODITI BREZ CILJA, 3. KRAJ OB PROGI LJ. - ZIDANI MOST.

POSETNICE KJE SO LETOVALI TILÉ ŠTIRJE ?

DARE TAMA

OTO Ž. PROR

VIDO GRAN

NIKO V. BRUD

REBUSA - 2 ŠPORTA

100 m²

A=0

Č.T

ZANIMIVOSTI - 7 KRAT NAJ....

Največja zgradba na svetu je TV stolp v Montgomeriju (ZDA), ki je visok 560 m.

Najvišji nebotačnik na svetu je Chrysler v New Yorku in sicer sega 324 m visoko.

Najvišja univerzitetna stavba je 240 m visoka Lomonosova Univerza v Moskvi.

Najvišji jez je Boulder v Arizoni (ZDA) z 223 m.

Najvišji hotel je Waldorf-Astoria v New Yorku 191 m.

Najvišja katedrala je v Ulmu (Nemčija) in sega 161 m v višino.

Največji stadion na svetu je Maracano - v Rio de Janeiru (Brazilija), ki sprejme 200.000 gledalcev.

Janez Furlan

v osmi številki ste brali

GLASILO
DELOVNEGA KOLEKTIVA
BOMBAŽNE PREDILNICE
IN TKALNICE TRŽIČ

Tržiški
tekstilec

Stran:

<u>UVODNIK:</u>	R. Berlot:	Poslovanje v I. polletju	237,238,
<u>V PODJETJU:</u>	S.S.:	Sklenili so ... novo od odborov	238-240
	Malči Vesel:	Kadrovske vesti	240
	I. Herak:	Naše manice	240
	A. Janc:	Proizvodnja v mesecu juniju in juliju	241-244
	S.S.:	Osnutek samouprav. sporaz.	245-249
	A.R.:	V letu 1971 so dokončali šolanje	249
	S.S.:	Plakete mesta Tržiča	250,251
<u>1 VPRAŠANJE- 7 ODBOVOROV:</u>	S.S.:	Kaj je prinesla ITMA 71?	252-256
<u>ČLOVEK IN DELO:</u>	I. Valjavec:	Alarmiranje požara Višja šola za org. dela Kranj	257-259 260-262
	M. Kogoj:	Če študent na rajžo gre	262,263
<u>ZA ŽENO IN DOM:</u>	L.Š.	To in ono; obračunajmo s preživelo preteklostjo	264-265
<u>IZ UREDNIŠTVA:</u>		Bode ...	266
	prof. J.R.	Ocene bodejo (prost spis) Jesenski izleti	267 268
<u>BRALNA STRAN:</u>	M. Smoje - prof. T. Pretnar:	Kronika o našem mestecu	269-272
<u>KVIZ:</u>	J.F.:	Kdo ve? Naši polizdelki	273
<u>KRIŽANKA:</u>	S.P.	Nagradna križanka in po- vezani zlogovni magični kvadrati	274
<u>ZA RAZVEDRILO:</u>	J.F.:	Posetnice, rebusa, zanimivosti	275

DOPISUJTE
V
TRŽIŠKI
TEKSTILEC